БҮТҮН ӨЛКӘЛӘРИН ПРОЛЕТАРЛАРЫ, БИРЛӘШИН!

Азәрбајҹан КӘНҸЛӘРИ

Азәрбајҹан ЛККИ МК-нын органы

1919-ҸУ ИЛДӘН ЧЫХЫР

«Азербайджан гянджляри»-орган ЦК ЛКСМ Азербайджана

№ 3 (6347) | Ҹүмә, 6 јанвар 1961-ҹи ил | Гијмәти 2 гәпик

КРЕМЛДӘ јолка бајрамы

Кремлин Тајнитски бағында әлван ишыглар әтрафа шө'лә сачыр. Ахшамлар бу ишыглар даһа ҹазибәдар вә даһа фусункар көрүнүр. Нәһәнк Шахта баба вә Јер күрәсинин зирвәсиндә гојулмуш јолка инсан хәјалыны нағыллар аләминә апарыр. Тахтадан дүзәлдилмиш дәрә-тәпәләр гәрибә бир мәнзәрәни андырыр.

Јанварын 3-дә ахшам сәнәт вә техника мәктәбләринин јүзләрлә шакирди Бөјүк Кремл сарајына кедәркән бајрамсајағы бәзәдилмиш Тајнитски бағынын әлван чырагларына тамаша едиб һәзз алырды.

Гонаглар тәнтәнәли көрүшә кедирдиләр. Мусиги, маһны сәсләри учалырды.

Оглан вә гызларын шәнлијинә Никита Серкејевич Хрушшов кәлмишди. Онун аилә үзвләри вә Калиновка кәндиндә онун илк мүәллими олмуш Лидија Михајловна Шевченко да бурада идиләр. Кеорки салонуна топлашмыш кәнҹләр әзиз гонағы вә онунла бирликдә бураја кәләнләри курултулу алгышларла гаршыладылар.

Сәнәт мәктәбләриндә охујан ушагларын бөјүк бир дәстәси Никита Серкејевичә вә башга гонаглара јени ил һәдијјәләри — ичәрисиндә совгат олан балача барабанлар верди. Никита Серкејевич ушагларын әлини сыхды, онлара тәшәккүр етди.

«Сеһирли тәгвимә» адлы әфсанәви бир тамаша башланды.

Гар гыз (Пушкин адына театрын артисти Маргарита Жигунова) вә Шахта баба (РСФСР әмәкдар артисти С. В. Бобров) Н. С. Хрушшовла саламлашараг ону јени ил мүнасибәти илә тәбрик етдиләр вә она мөһкәм ҹансағлығы арзуладылар.

Никита Серкејевич Гар гызла, Шахта баба илә вә шәнлијин башга иштиракчылары илә бирликдә шәкил чәкдирди.

Ахырда консерт олду.

Н. С. Хрушшов јолдаш өз мүәллими Л. М. Шевченко илә вә өз аиләсинин үзвләри илә бирликдә Кремли кәзди, гәшәнк бәзәдилмиш Тајнитски бағына тамаша етди. (СИТА).

Шакирд-истеһсалат бригадалары габагчылларынын икинҹи республика топланышында. ШӘКИЛДӘ: топланыш иштиракчыларындан (солдан) БЕЛЛА БАБАЈЕВА, ИЗАБЕЛЛА ГУКАСЈАН (Варташен рајону) вә ЛЈУБОВ РАХМАНИНА (Шамахы рајону) шакирд бригадаларынын наилијјәтләрини әкс етдирән сәрки илә таныш олурлар.

Фото К. Пастушковундур.

РЕСПУБЛИКАМЫЗЫН БҮТҮН МӘКТӘБЛИЛӘРИНӘ!

Шакирд-истеһсалат бригадалары габагчылларынын икинҹи республика топланышы иштиракчыларынын МҮРАҸИӘТИ

Әзиз достлар, биз бураја әламәтдар бир вахтда —совет халгынын једдииллијин икинҹи или олан 1960-чы или көркәмли әмәк гәләбәләри илә баша чатдырдығы, 1961-ҹи илә исә бөјүк инам вә гәтијјәтлә гәдәм гојдуғу бир вахтда топлашмышыг. 1960-чы ил өлкәмизин тарихинә јени нәһәнк тикинтиләр вә космик кәмиләр или кими дахил олду. Халгымызын динҹ гуруҹулуг ҹәбһәсиндә әлдә етдији наилијјәтләр мисилсиздир. Бүтүн бунлары јада салдыгҹа гәлбимиз ифтихарла дөјүнүр. Биз, она көрә севинирик ки, коммунизм ҹәмијјәти гуран совет халгынын бу тарихи гәләбәләриндә бизим дә кичик пајымыз вардыр.

Әзиз достлар, бизим сыраларымыз дурмадан кенишләнир. Инди республикамызда 45 мин мәктәблини әһатә едән 1.100-дән артыг шакирд-истеһсалат бригада вә мангасы вардыр. Бу бригада вә мангаларда бирләшән ушаглар 1960-чы илдә өһдәләриндә олан саһәләрдән 26 мин тондан чох памбыг, 6 мин 683 сентнер гарғыдалы дәни вә 116 мин 731 сентнер јашыл күтлә әлдә етмишләр. Малдарлыгла мәшғул олан оғлан вә гызлар исә 620 баш гарамал, 1.350 баш давар ,400-дән артыг донуз, 10 миндән артыг гуш бәсләмишләр.

Нахчыван рајонундакы Шыхмаһмуд кәндинин, Норашен рајонундакы Јенкиҹә кәндинин, Салјан рајонундакы Бојат кәндинин, Мир Бәшир рајонундакы Гарагојунлу кәндинин, Балакән рајонундакы Кортала кәндинин, Нуха шәһәриндәки 11 нөмрәли мәктәбин шакирд-истеһсалат бригадалары даһа чох фәаллыг көстәрмишләр.

Республикамызда тәрәвәз беҹәрән, барама гурду бәсләјән, бағчылыг, тахылчылыг, чајчылыг вә түтүнчүлүклә мәшғул олан шакирд-истеһсалат бригадалары да јахшы ишләмишләр. Онларын да мүвәффәгијјәти аз дејилдир.

Әлбәттә, биз јахшы билирик ки, көрдүјүмүз бу ишләр колхозчу ата-аналарымызын ишинин чох кичик һиссәсини тәшкил едир. Анҹаг бу бизи руһдан салмыр. Ахы, шакирд-истеһсалат бригада вә мангалары мәктәби битирдикдән сонра өз доғма кәндләримиздә көрәҹәјимиз бөјүк ишләр үчүн бир нөв һазырлыг мәктәбидир. Елә бөјүк ишләр дә кичик ишләрдән јараныр.

Тарлалардан вә бағлардан бу ил бол мәһсул әлдә етмәк үчүн индидән ҹәсарәтлә ишә киришмәк лазымдыр. Кәлин, памбыг әкиләҹәк саһәләри чәрчөпдән тәмизләјәк, онлары гыш аратына гојмагда, саһәјә күбрә дашыјыб сәпмәкдә колхозчу ата-аналарымыза јахындан көмәк едәк.

Республикамызы мејвә бағлары илә бәзәмәкдә биз бөјүк ишләр көрә биләрик. Анҹаг бағ салмаг үчүн һеч дә мејвә ағаҹыны торпаға басдырмаг кифајәт дејилдир. Ағаҹлара вахтлы-вахтында су вермәк, дибләрини күбрәләмәк, һәшәратдан вә малгарадан горумаг да әсас шәртдир. Кәлин, әкдијимиз һәр бир ағаҹы гајғы илә беҹәрәк. Тәкҹә мејвә тинки әкмәклә дејил, онлары беҹәриб бөјүтмәклә дә фәргләнәк.

Партија вә һөкумәтимиз әһалинин һәр нәфәринә дүшән әт вә сүд истеһсалында јахын илләр әрзиндә АБШ-а чатмаг вә ону өтмәк вәзифәсини гаршыја гојмушдур. Бу нәҹиб вәзифәнин јеринә јетирилмәсиндә биз дә хејли иш көрә биләрик.

Кәнҹ достлар ,кәлин, даһа чох гарамал, давар, донуз вә гуш бәсләјәк. Өлкәмиздә әт вә сүд истеһсалыны дурмадан артыраг.

Тәнбәллик, ишә башдансовду јанашмаг һаллары илә барышмаз мүбаризә апармаг бизим вәзифәмиздир. «Ишләмәјән дишләмәз» принсипи бөјүкләр арасында олдуғу кими, бизим ишимиздә дә өзүнә мөһкәм јер тутмалыдыр.

Гој, 1961-ҹи ил шакирд-истеһсалат бригада вә мангаларымызын ишиндә јени јүксәлиш или олсун, сыраларымыз даһа да артсын вә мөһкәмләнсин.

Достлар, бөјүк ишләр ардынҹа јүрүшә!

ИДМАНЫН КҮТЛӘВИЛИЈИ УҒРУНДА

БҮТҮН совет халгы илә бирликдә өлкәмизин идманчылары да кечән 1960-чы или бөјүк гәләбә вә наилијјәтләр или кими јола салдылар. Кечән ил, тәсәррүфат вә мәдәни гуруҹулуг ишләриндә олдуғу кими, бәдән тәрбијәси вә идман саһәсиндә дә көркәмли гәләбәләр или кими тарихә дүшәҹәкдир. Һәмин илдә совет идманчылары Скво Веллидә вә Ромада кечирилән Олимпија ојунларында көркәмли мүвәффәгијјәтләр газанмыш, доғма Вәтәнин идман шәрәфини даһа да учалтмышлар.

Кечән ил Совет Азәрбајҹанынын бәдән тәрбијәчиләри үчүн дә мүвәффәгијјәтли кечмишдир. Һәлә апрел ајында Азәрбајҹан Коммунист партијасынын вә республикамызда Совет һакимијјәтинин јаранмасынын шанлы 40 иллијинә һәср олунмуш јубилеј спартакиадасы заманы идманчылар ордусу сырасына даһа 11 нәфәр идман устасы вә 170 нәфәр биринҹи дәрәҹәли идманчы кәлди. «Буревестник» ҹәмијјәтинин баскетболчу гызлары вә «Мәһсул» ҹәмијјәтинин волејболчу гызлары Үмумиттифаг јарышларында «А» групунда чыхыш етмәк һүгугу газандылар. Тенисчи Серкеј Лихачов ССРИ чемпиону адыны алды. Үзүчү Ајдын Ибраһимов Үмумиттифаг јарышларында бүрүнҹ медал әлдә етди. Исте'дадлы јүнкүл атлет Елдар Рүстәмов һүндүрлүјә тулланмагда јени республика рекорду мүәјјән етди, шаһматчымыз Татјана Затуловскаја өлкә чемпионатында гызыл медала намизәд олду.

Республикамызын комсомол вә бәдән тәрбијәси тәшкилатлары әлбир чалышараг мүәссисәләрдә вә колхозларда јени бәдән тәрбијәси коллективләри јаратмаг, тәзә идман базалары инша етмәк, исте'дадлы кәнҹ идманчылар јетишдирмәк саһәсиндә хејли иш көрмүшләр. Һәлә кечән илин әввәлләриндә Ә. Һ. Гарајев адына нефтајырма заводунун комсомолчулары көзәл тәшәббүс көстәриб идман клубу тәшкил етдиләр. Фрунзе адына заводун бәдән тәрбијәси коллективинин һамилијә көтүрдүләр, заводда фәһлә ушаглары үчүн идман мәктәби ачдылар. Инди заводда чалышан кәнҹләрин һамысы идманын бу вә ја дикәр нөвү илә мәшғул олур.

Биздә өз ишини јахшы гуран бәдән тәрбијәси коллективләри аз дејилдир. Бакы електрикмашынгајырма заводунун, Абшерондакы Әзизбәјов адына колхозун, В. И. Ленин адына Азәрбајҹан бору прокаты заводунун вә башгаларынын бәдән тәрбијәси коллективләрини буна мисал көстәрмәк олар.

Бүтүн бунларла јанашы ишимиздә гүсур ҹәһәтләр дә вардыр. Ағырлыг галдыранларымызын Үмумиттифаг јарышларында мүвәффәгијјәтсизлијә уғрамалары, шаһматчыларымызын «А» групундан «Б» групуна кечирилмәләри, «Нефтчи» командасынын «А» групунда зәиф ојунлары вә с. идманын бир сыра саһәләринин һеч дә јахшы инкишаф етмәдијини көстәрир.

Республикамызда идманын јүнкүл атлетика, үзкүчүлүк вә кимнастика кими әсас нөвләринә лазымынҹа фикир верилмир. Мәсәлән, кечән ил республикамызда јүнкүл атлетика үзрә 14 нәфәр идман устасы вә 150 нәфәр биринҹи дәрәҹәли идманчы һазырланмалы икән вур-тут 2 нәфәр идман устасы вә 22 нәфәр биринҹи дәрәҹәли идманчы јетишдирилмишдир. Јүксәк дәрәҹәли кимнастлар вә үзкүчүләр һазырламаг саһәсиндә дә ишимиз јахшы кетмир. Кәндли кәнҹләр арасында бәдән тәрбијәси вә идман һәлә дә күтләви шәкил алмамышдыр. Бир нечә ај бундан әввәл «Нефтчи» ҹәмијјәти нәҹиб тәшәббүс көстәриб Сабирабад рајону бәдән тәрбијәси тәшкилатларына һамилик етмәјә башламышдыр. Тәәссүф ки, «Динамо», «Буревестник», «Спартак», «Локомотив» ҹәмијјәтләри вә башга идман тәшкилатлары индијәдәк бу тәшәббүсә гошулмамышлар.

Совет бәдән тәрбијәси һәрәкаты гаршысында инди даһа бөјүк вә мүһүм вәзифәләр дурур. Бунлар — јахын илләрдә өлкәмиздә бәдән тәрбијәси вә идманын там күтләвилијинә наил олмагдан, идманчыларымызын усталығыны даһа да артырмагдан, әлдә едилмиш бејнәлхалг гәләбәләри даһа да мөһкәмләндирмәкдән вә јени көркәмли наилијјәтләр газанмагдан ибарәтдир. Бу вәзифәләр республикамызын комсомол вә бәдән тәрбијәси тәшкилатларына да аиддир. Биз һәр шејдән әввәл республикамызда идманын там күтләвилијинә наил олмалы, бәдән тәрбијәси коллективләрини тәшкилат ҹәһәтдән мөһкәмләндирмәлијик.

1961-ҹи ил — ССРИ халгларынын гаршыдакы III спартакиадасына һазырлыгда һәлледиҹи ил олмалыдыр. Ајры-ајры нөвләр үзрә јығма командаларын тәшкил олунмасында, идман усталығыны дурмадан артырмагда, бәдән тәрбијәси һәрәкатынын күтләвилији уғрунда мүбаризәдә бу илин һәр күнүндән сәмәрәли истифадә етмәлијик.

Шүбһәсиз, республикамызын комсомол вә бәдән тәрбијәси тәшкилатлары 1961-ҹи илдә әлбир чалышараг Азәрбајҹанда бәдән тәрбијәси вә идманын јени јүксәлишинә наил олаҹаглар.

Шад хәбәрләр

⊙ Исмајыл Һүсејнов 26 комиссар колхозунун тәҹрүбәли чобаныдыр. Онун сүрүсүндә 1.600 баш гојун вардыр. Дөшүндә Гырмызы Әмәк Бајрағы ордени парлајан Исмајылы ағдамлылар јахшы танıјырлар. О, кечән ил һәр 100 баш ана гојундан 155 бала алмыш вә һәр гојундан 3,5 килограм јун гырхмышдыр.

Шамил ӘКБӘРОВ.

⊙ Аллаһверди Казымов вә Јәһја Ҹәфәров чохдандыр ки, Ағҹабәди рајонундакы Һиндарх ТТС-дә ишләјирләр. Онлар күндәлик тә'мир планыны икигат артыг јеринә јетирирләр. ТТС-дә индијәдәк 50-дән артыг мүхтәлиф маркалы трактор тә'мир едилиб колхозлара көндәрилмишдир.

Заһир ИСКӘНДӘРОВ.

⊙ Хачмаз рајонундакы Әли Бајрамов адына колхозда 300 һектар мејвә бағы, 50 һектар үзүмлүк вә 15 һектар чәкиллик вардыр. Артелин кәнҹләри бу ил даһа 120 һектар саһәдә мејвә бағы вә үзүмлүк салаҹаглар.

Р. РӘҺМАН.

⊙ Норашен рајонундакы Димитров адына колхозда 8 төвлә әсаслы сурәтдә тә'мир едилмишдир. Бу төвләләрдә артелин 663 баш мал-гарасы гышлајыр.

Асиф ШИРӘЛИЈЕВ.

⊙ Фүзули рајонундакы Кәримбәјли вә Јағлывәнд кәндләри аз вахта тамам дәјишмишдир. Бу кәндләрдә мәдәнијјәт сарајы, јени мәктәб биналары, доғум еви вә фелдшер мәнтәгәси, мәдәни типли төвләләр тикилиб истифадәјә верилмишдир.

Һәсән ГУЛИЈЕВ.

Јени саһәдә дәрин гујулар

Ширваннефтин Гарабағлы саһәсиндә газма ишләри кетдикҹә кенишләнир. Күр бојунда илк дәфә бу јатагда ән дәрин гујулар газылыр. Мәшһур газма устасы Һаҹы Тејмурхановун башчылыг етдији бригада 3.400 метр лајиһә дәринлији олан јени истисмар групуну сүр'әтлә газыр. Газмачылар Сов.ИКП МК јанвар Пленуму шәрәфинә әмәк нөвбәсиндә дурараг балтаны вахтындан 35 күн әввәл 2.500 метр дәринлијә чатдырмышлар.

Ширваннефтин 1 нөмрәли газма идарәсиндә А. Гурбановун башчылыг етдији бригадада һәмин саһәдә 4.500 метр лајиһә дәринлијиндә јени гују газыр. Бригаданын үзвләри ендирмә-галдырма әмәлијјатына сәрф олунан вахта гәнаәт едәрәк јүксәк газма сүр'әти әлдә едирләр.

Һәсәнаға СӘМӘДОВ.

Чохлу, уҹуз вә кејфијјәтли

Бәли, 1 нөмрәли Бакы ајаггабы фабрикинин кәнҹләри јени илин илк күнләриндән бу шүар алтында ишләмәјә башламышлар. Фабрикин коллективи кечән ил 4 милјон ҹүтдән чох ајаггабы бурахмышдыр. Ајаггабычылар бу рәгәми јени илдә 582 мин ҹүт дә артырмаға сөз вермишләр. Јени илдән фабрикдә кичик јашлы ушаглар үчүн сәндәлләр, мүхтәлиф ајаггабылар һазырланаҹагдыр. Бундан башга, бурада гадынлар үчүн беш ҹүр јени моделли ајаггабы истеһсал едиләҹәкдир.

Једдиииллијин үчүнҹү илинин тапшырыгларыны јеринә јетирмәк уғрунда кенишләнән јарышда үчүнҹү, бешинҹи, алтынҹы, једдинҹи сехләрин коллективләри даһа фәал иштирак едирләр.

Фирудин ШАҺБАЗОВ.

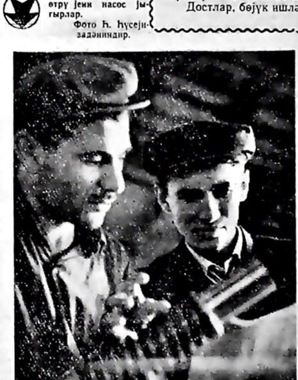
БЕШ КҮНДӘ ОН ТОН

Шөвги Зејналов Дашкәсән мә'дәнчиләри арасында Валентина Гагановадын ардыҹылы кими танынр. Вахты илә филиз сафлашдырма комбинатынын комсомол тәшкилатына башчылыг едән бу баҹарыглы кәнҹ инди Гушчу асма Јолунун дөрдүнҹү бригадасынын нөвбә рәисидир. Бригада үзвләри кечән или јүксәк истеһсалат гәләбәләри илә баша вурмушлар. Пландан әлавә мин тонларла филиз дашынмышдыр. Сов.ИКП МК-нын гаршыдакы Пленуму шәрәфинә әмәк нөвбәсиндә дуран кәнҹ мә'дәнчиләр јени илин илк күнләриндән сәмәрәли ишләјирләр. Онлар јанварын биринҹи беш күнү әрзиндә тапшырыгдан әлавә 10 тон филиз јола салмышлар.

С. ПАШАЈЕВ,
«Јени Дашкәсән» гәзетинин редактору.

Дзержински адына заводун кәнҹләри Сов.ИКП МК-нын јанвар Пленуму шәрәфинә әмәк нөвбәсиндә ишләјирләр. ШӘКИЛДӘ: (солдан) јарыш габагчылларындан чилинкәр Д. МИРЗӘЈЕВ вә технолог А. БАБАЈЕВ јолдашлар нефт гујуларындан өтрү јени насос јығырлар.

Фото Һ. Һүсејнзадәниндир.

ИКИГАТ

Әлван метал устасы Әлисаһиб Әлиҹановун башчылыг етдији коммунист әмәји бригадасы заводумузун габагчыл коллективләриндән биридир. Сов.ИКП МК јанвар Пленуму шәрәфинә әмәк нөвбәсиндә дуран кәнҹ металчылар кечән или көркәмли истеһсалат көстәриҹиләри илә баша вурмушлар. Онлар 1960-чы илдә тапшырыгдан әлавә јүз тонларла әлван метал истеһсал етмиш, 1,5 милјон киловат-саат електрик енержисинә гәнаәт етмишләр. Бригада үзвләри јени илин илк күнләриндән тапшырыглары икигат артыгламасы илә јеринә јетирдиләр. Алүминиумчулар гәнаәт олунмуш енержи һесабына бу ај пландан әлавә он тонларла јүксәк кејфијјәтли метал һазырламағы өһдәләринә көтүрмүшләр. Онлар бу вә'ди јеринә јетирмәк үчүн һазырда өз дахили имканларыны вә гүввәләрини баҹарыгла сәфәрбәрлијә алырлар.

Г. ЈУСУБОВ,
Сумгајыт алүминиум заводунун ишчиси.

Балыгчыларын гәләбәси

Азәрбајҹан балыгчылары кечән или баша чатдыраркән социалист өһдәчилији гәбул едәрәк өлкәјә пландан әлавә 60 мин сентнер балыг вермәји вә'д етмишдиләр. Онлар өз вә'дләринә шәрәфлә әмәл етмиш, једдииллијин икинҹи или планындан әлавә 81 мин сентнер балыг тутмушлар.

Иллик тапшырығы 70—80 фаиз артыгламасы илә јеринә јетирән Худат балыг комбинатынын вә Нәриман Нәриманов адына балыг комбинатынын коллективләри хүсусилә фәргләнмишләр. Киров адына балыг комбинаты да керилији арадан галдыраг иллик планы хејли артыг јеринә јетирмишдир. Республиканын балыгчылыг колхозлары кечән ил чох јахшы ишләмишләр. Дәниз балыг ову базасы да кечән илин тапшырығыны артыгламасы илә јеринә јетирмишдир.

Һазырда балыг ову мүвәффәгијјәтлә давам едир. Минкәчевир дәнизиндә дә бол балыг овланыр. Бураја 1955-ҹи илдә балыг бурахылмышдыр. 1960-чы илдә исә Минкәчевир дәнизиндән республикамызын зәһмәткешләрини тә'мин етмәк үчүн 2.500 сентнер балыг овланмышдыр.

Азәрбајҹан балыгчылары јени или мүвәффәгијјәтлә башламышлар. Јанварын 1-дә 800 сентнер балыг овланмыш вә күндәлик тапшырыг артыгламасы илә јеринә јетирилмишдир.

АЗӘРБАЈҸАН КП МК-да

Ағстафа әт-сүдчүлүк совхозунун сағычысы К. Исмајылованын тәшәббүсү һаггында

Азәрбајҹан Коммунист партијасынын Мәркәзи Комитәси Ағстафа әт-сүдчүлүк совхозунун сағычысы Кәклик Исмајылова јолдашын гијмәтли тәшәббүсүнү бәјәнмишдир. К. Исмајылова јолдаш гуллуг етдији һәр инәкдән 1961-ҹи илдә 6.000 килограм сүд сағмаг һаггында социалист өһдәчилији гәбул етмишдир.

Азәрбајҹан КП МК гәбул етдији гәрарда Азәрбајҹан ССР Кәнд Тәсәррүфаты Назирлијинә, рајон партија комитәләринә, Азәрбајҹан ЛККИ рајон комитәләринә, колхоз вә совхозларын илк партија вә комсомол тәшкилатларына тәклиф етмишдир ки, једдииллијин үчүнҹү илиндә мал-гаранын мәһсулдарлығыны јүксәлтмәк вә әмәк мәһсулдарлығыны артырмаг уғрунда ферма зәһмәткешләринин вәтәнпәрвәрлик һәрәкатыны мүдафиә етсинләр вә һәр васитә илә кенишләндирсинләр.

Азәрбајҹан КП МК һәмчинин тәклиф етмишдир ки, шанлы зәһмәткеш Кәклик Исмајылованын вә башга габагчыл һејвандарларын көркәмли тәҹрүбәси һәр бир сағыҹыја, һәр бир ферма ишчисинә изаһ едилсин, фермаларда мал-гараја гуллуг едилмәси вә мал-гаранын сахланмасында, мал-гаранын даһа јахшы јемләнмәсиндә габагчыл үсулларын тәтбиг едилмәси үчүн лазыми шәраит јаратмаг, һабелә һејвандарларын әмәк тәшкилиндә олан бүтүн нөгсанлары арадан галдырмаг, онларын пешә билијини вә тәҹрүбәсини артырмаг ишиндә һејвандарлара даим јардым көстәрилсин.

Азәрбајҹан ССР Кәнд Тәсәррүфаты Назирлијинә тапшырылмышдыр ки, колхоз вә совхозларын габагчыл сағыҹыларынын иш тәҹрүбәсини өјрәниб үмумиләшдирсин вә нәшр етмәк үчүн китабча һазырласын; бу китабчада мал-гаранын сүд мәһсулдарлығыны артырмаг үчүн габагчыл сағыҹыларын тәтбиг етдикләри мүтәрәгги үсуллар тәсвир олунмалыдыр.

Республика, вилајәт вә рајон гәзетләринин редаксијаларына, Азәрбајҹан ССР Назирләр Совети јанында радио вә телевизија верилишләри комитәсинә тәклиф олунмушдур ки, республика һејвандарларынын социализм јарышынын кедишини, гәбул олунмуш өһдәчиликләрин јеринә јетирилмәси нәтиҹәләрини мунтәзәм олараг ишыгландырсынлар вә габагчылларын иш тәҹрүбәсини јајсынлар.

Рајон партија комитәләринә мәсләһәт көрүлмүшдүр ки, һејвандарлығын мәһсулдарлығыны артырмаг уғрунда социализм јарышынын кедишини музакирә етмәк вә тәҹрүбә мүбадиләси кечирмәк үчүн вахташыры сағыҹыларын, чобанларын вә һејвандарлыг фермаларында чалышан башга ишчиләрин рајон топланышларыны кечирсинләр.

СОВЕТ МАНАТЫ ДҮНЈАДА ӘН САБИТ ВАЛЈУТАДЫР

ТБИЛИСИ. Коллексијачы В. Молотсев 1961-ҹи илдә бурахылмыш јени совет пулуну да өз албомуна әлавә етмишдир. О, совет манатынын алтындан бу сөзләри јазмышдыр: «дүнјада ән сабит валјута».

В. Молотсев 26 Бакы комиссары адына заводда автоматлашдырма вә механикләшдирмә шө'бәсинин рәис мүавини вәзифәсиндә ишләјир. Заводун ишчиләри онун һаггында белә дејирләр: бизим милјончуда нә ҹүр пул десән вардыр. Бурада ипәк парча, папирос кағызы, пергамент вә кардон үзәриндә бурахылмыш пуллара, долларлара, фунтлара, кронлара, франклара, лирәләрә, динарлара, ијенләрә вә саирәјә раст кәлмәк олар. Албомда чар Русијасында бурахылмыш кағыз бир гәпиклик, Загафгазија федерасијасында бурахылмыш 5 милјард манатлыг пуллар да вардыр.

Албомун һәр сәһифәси бир тарихдир. Бурада вәтәндаш мүһарибәси вә һәрби мүдахилә дөврүндә, Совет һакимијјәтинин илк илләриндә бурахылмыш пулларла јанашы чох надир пуллар да вардыр. Мәсәлән, бунлардан Полшада 1794-ҹү илдә бурахылмыш 10 злотыны көстәрмәк олар.

Тбилиси коллексијачысы В. Молотсев он албомда дүнјанын 120 өлкәсиндә бурахылмыш үч миндән артыг пул нүмунәләри топламышдыр.

Коммунизм сабаһынын адамларыны ТӘРБИЈӘ ЕДӘК

Јеничә јола салдығымыз 1960-чы ил чох көркәмли һадисәләрлә әламәтдардыр. Нечә дејәрләр, заманә коммунизмин хејринә ишләјир. Тәрәггипәрвәр бәшәријјәтин рәғбәтлә гаршыладығы коммунист вә фәһлә партијалары нүмајәндәләринин Москва мүшавирәсинин Бәјанаты, бүтүн дүнја халгларына Мүрачиәти буна парлаг мисалдыр. Ејни заманда ССРИ Али Совети сессијасы једдииллијин үчүнчү илинин бүдчәси һаггында Ганун гәбул етмиш, халг тәсәррүфатынын инкишафына даир планлары мүәјјәнләшдирмишдир. Планетимизин һәр јериндә бөјүк мараг ојатмыш бу тарихи сәнәдләр комсомол сијаси-маарифинин дә диггәт мәркәзиндәдир. Ашағыда сәнәдләрин өјрәнилмәсинә даир тәблиғатчыларын чыхышларыны дәрч едирик.

Тарихи сәнәдләри өјрәнирик

Јени тәһсил или чох мүһүм бир дөврә тәсадүф етмишдир. Тәкчә сон ики-үч ајда бир-биринин ардынча чох бөјүк һадисәләр баш вермишдир. Кәлин бунлара нәзәр салаг: Н. С. Хрушшов јолдашын Бирләшмиш Милләтләр Тәшкилатынын XV сессијасындакы тарихи нитгләри, дүнја Коммунист вә фәһлә партијалары нүмајәндәләринин мүшавирәсинин материаллары вә бурада гәбул олунмуш Бәјанат, нәһајәт, ССРИ Али Советинин VI сессијасында мүзакирә олунан мәсәләләр.

Мән, Сов.ИКП тарихини өјрәнән дәрнәјә рәһбәрлик едирәм. Дәрнәјә 25 нәфәр комсомолчу вә кәнч чәлб олунмушдур. Мүдавимләр мәшғәләләрә бөјүк мараг көстәрирләр. Бунун да сәбәби ајдындыр. Ахы, бу өјрәндијимиз сәнәдләрдә милјонларын арзусу ифадә олунур, һәр шејә галиб кәлән марксизм-ленинизм идејалары јарадычылыгла инкишаф етдирилир, бејнәлхалг коммунист һәрәкатынын һабелә коммунизм гуручулуғунун бөјүк мүвәффәгијјәтләри көстәрилир.

Бир сөзлә, бу сәнәдләр Коммунист партијасынын шанлы мүбаризә тарихини зәнкинләшдирмишдир. Бунлары өјрәнмәк вачиб вә зәруридир.

Әһмәд ГУРБАНОВ,
Учар рајонундакы Ленин адына колхозда Сов.ИКП тарихини өјрәнән дәрнәјин рәһбәри.

Мүдавим фәал гуручудур

Мәтләбә кечмәздән габаг бир әһвалат данышмаг истәјирәм. Дәрс или јеничә башланмышды. Мәшғәләләрдән бириндә програм үзрә нәзәрдә тутулан мөвзуну данышыб гуртардыгдан сонра суал-чаваба кечдим. Әһмәд Сүлејманова бир суал вердим. О, ајаға галхды. Лакин көзләрини јерә дикиб сусду. Нә гәдәр әлләшдимсә, бир шеј чыхмады...

Нөвбәти мәшғәләјә Әһмәд кәлмәмишди. Онун бу һәрәкәти мәни лап тәәччүбләндирди. Динләјичиләрә бунун сәбәбини өјрәнмәји тапшырдым. О, үрәјини ачыб öз јолдашларына белә демишди:

— Даһа кәлмәјәчәјәм, утанырам. Мәктәбдән чохдан ајрылмышам.

Бу табин бир һисс иди. Әһмәд јолдашлары арасында утаныб гызармаг истәмирди. О, колхозун ишкүзар вә бачарыглы кәнчләриндән бири иди. Мән Әһмәдлә тәкликдә көрүшүб сөһбәт етдим. Баша салдым ки, охумаг тәкчә онун өзүнә дејил, колхоза вә чәмијјәтә лазымдыр. Бу, онун дүшүндүјү кими һеч дә шәхси иш олмајыб истиснасыз әһәмијјәтә маликдир. Өлкәмиздә коммунизм чәмијјәти гурулур. Бу чәмијјәти тәкчә әмәклә, јахшы ишләмәклә јаратмаг олмаз. Ејни заманда өз билијини артырмалысан, һәјатымызда баш верән һадисәләрин әһәмијјәтини дәрк етмәлисән. Дејәсән, бу сөзләр Әһмәдә чатды. О, јенә дә мәшғәләләрдә иштирак етмәјә башлады.

Бу һадисә көстәрир ки, тәблиғатчынын иши нөвбәти мөвзуну сөјләмәклә битмир. О, һәр бир мүдавимлә ајрыча мәшғул олмалы, коммунизмин елә белә јох, јүксәк шүурлу вә фәал гуручуларыны јетишдирмәлидир. Буна исә анчаг о заман наил олмаг мүмкүндүр ки, һәр бир кәнч халг һәјаты вә амалы илә јашајыб нәфәс алсын, өлкәмизин үзәринә дүшән тарихи вәзифәни — коммунизм гуручулуғунда бүтүн дүнја үчүн мајак олмаг вәзифәсинин дәриндән дәрк етсин.

Мәһз иша белә јанашмаг нәтичәсиндә әввәлләр мәшғәләләрә бир гәдәр лагејдлик көстәрән мүдавимләрдән Нәсијјәт Сәлимова, Әминәханым Әјјубова вә башгалары фәаллашмышлар. Онлар мәшғәләләрә вә кечилән мөвзулара даһа чидди мүнасибәт бәсләјирләр. Үмумијјәтлә мүбариз вә шанлы тарихини өјрәндијимиз комсомол кәнчлијин һәмишә габагчыл олдуғуна парлаг нүмунәдир.

Пари НУРМӘММӘДОВА,
Гах рајону, Гум кәндиндәки ҮИЛКИ тарихини өјрәнән дәрнәјин рәһбәри.

Салјан рајонундакы механики суварма идарәсиндә насос стансијаларыны автоматлашдырмаг үчүн иш апарылыр. ШӘКИЛДӘ: мүһәндисләрдән ФИРДОВСИ РЗАЈЕВ вә ӘЛӘСКӘР ЈУСИФОВ јолдашлар автоматлашдырылмыш насос стансијасынын идарәетмә пулту гаршысында.

Фото М. Фришманындыр.

Сијаси тәһсил вә ҺӘЈАТ

Мән бир нечә илдир колхоз комсомол тәшкилаты нәзиндәки кәнд тәсәррүфаты игтисадијјатыны өјрәнән дәрнәјә рәһбәрлик едирәм. Бунунла белә, башга тәблиғатчыларла да әлагә сахлајырам. Онлардан бә'зиләри белә һесаб едирләр ки, програмдан кәнара чыхмаг чох вахт динләјичиләрин диггәтини јајындырыр. Мәнчә бу јанлыш фикирдир. Ахы, һәјатымыз көркәмли һадисәләрлә зәнкиндир. Мәсәлән, сон заманлар мәтбуатда Коммунист вә фәһлә партијалары нүмајәндәләри мүшавирәсинин Бәјанаты вә бүтүн дүнја халгларына Мүрачиәти кими тарихи сәнәдләр, һабелә ССРИ Али Советинин сессијасынын материаллары дәрч олунмушдур. Бөјүк сијаси әһәмијјәтә малик олан бу сәнәдләрин өјрәнилмәси әлбәттә чох вачибдир.

Мән мәшғәләләрдә колхозумузун фәалијјәтинә дә хүсуси диггәт јетирирәм. Әлбәттә, дәрнәјин әсас мәгсәди мүдавимләрә игтисадијјаты өјрәтмәкдир. Лакин бундан да бөјүк бир мәгсәд вардыр ки, бу да кәнчләримизи коммунизм чәмијјәтинин фәал гуручулары кими тәрбијә етмәкдән ибарәтдир.

Нөвбәти мәшғәләләрдән бириндә әмәк мәһсулдарлығыны артырмаг вә маја дәјәрини ашағы салмаг һаггында данышырдым. Мәшғәләјә һазырлашаркән колхоз идарә һеј'әтинә кедиб һесабдардан лазыми фактлар көтүрдүм. 217 тәсәррүфаты бирләшдирән колхозда әмәк мәһсулдарлығы хејли јүксәлдилмиш, маја дәјәри 15 фаиздән чох ашағы салынмышдыр. Колхозун 2 милјон манатдан чох кәлири олмушдур. Мүдавимләрдән чалышчылыг фермасынын мүдири Амил Бабајев, ишпаатчы Иса Әсәдовун ишләринә даир дә мараглы фактлар вардыр. Мәшғәлә заманы бүтүн бунлары данышыб мөвзу илә әлагәләндирмәјим мүдавимләрә јахшы тә'сир бағышламышды.

Ону дејим ки, мән бу мөвзуја долајы јолла јенә дә гајытмалы олачағам. Халгымыз кениш коммунизм гуручулуғу програмы олан једдиилијин үчүнчү илинә гәдәм гојмушдур. ССРИ Али Советинин сессијасы 1961-чи илин бүдчәси һаггында Ганун гәбул етмишдир. Халгымызын «Сүлһ бүдчәси» адландырдығы вә артыг бүтүн дүнјада сәс салмыш бу бүдчә һаггында нөвбәти мәшғәләдә данышачағам. Совет адамларынын гаршысында бөјүк гурулуш вәзифәси дурур. Бунунла әлагәдар олараг мән колхозумузун бу илки планларындан да сөһбәт ачачағам. Зәннимчә, сијаси тәһсил вә һәјат дедикдә, мәһз бу чүр әлагә, партија вә һөкумәтимизин ирәли сүрдүјү вәзифәләрин кениш тәблиғи вә кәнчләрин гүввәсинин бу мөһтәшәм тапшырыгларын јеринә јетирилмәсинә сәфәрбәрлијә алынмасы нәзәрдә тутулмалыдыр.

Ағамир БАБАЈЕВ,
Мингәчевир рајонундакы Дзержински адына колхозда кәнд тәсәррүфаты игтисадијјатыны өјрәнән дәрнәјин рәһбәри.

Мараглы мүһазирә

Ү. Һачыбәјов адына Агдам орта мусиги мәктәбиндә «XIX әсрин Гарабағ ханәндәләри» мөвзусунда мараглы мүһазирә тәшкил едилмишдир. Мүһазирәни Республика Сијаси вә Елми Биликләри Јајан Чәмијјәтин үзвү Фирудин Шушински охумушдур. Мүһазирәнин кедишиндә әјани васитә олараг, бир сыра мәшһур ханәндәләрин сәси јазылмыш грамафон валларындан истифадә едилмишдир.

Ф. ПАШАЈЕВ.

Арзулар вә әмәлләр

Коммунист әмәји вә мәишәти шәһәри! Инди Сумгајытда бөјүклү-кичикли һамы бу бөјүк гајә наминә јорулмаг билмәдән чалышыр, коммунизмин мадди-техники базасыны јаратмаг, адамларын рифаһыны јүксәлтмәк угрунда фәдакарчасына мүбаризә апарыр.

Сумгајытын, коммунизм сабаһы угрунда јарышын өн сырасында кедән мүәссисәләриндән бири дә В. И. Ленин адына Азәрбајчан бору прокаты заводунун коллективидир. Кәлин, коммунистчәсинә ишләјән, охујан вә јашајан бу мүәссисәнин кәнчләри илә таныш олаг.

Бору прокатчылары једдиилијин икинчи илини көзәл наилијјәтлә баша вурдулар. Завод коллективи декабр ајында иллик планы вә сосиалист өһдәчилијини вахтындан габаг вә артыгламасы илә јеринә јетирмишдир. Дөвләтә әлавә олараг 10 мин тонларла полад, прокат, бору вә с. мәһсуллар верилмишдир. Әмәк мәһсулдарлығы хејли артмыш, 1,5 милјон киловат-саатдан чох електрик енержисинә гәнаәт олунмушдур. Әринтиләрин 50,3 фаизи сүр'әтли әритмә јолу илә әлдә едилмишдир. Прокатчы К. Һәсәновун, Т. Гулијевин башчылыг етдији бригадалар, В. Болдыревин кәнч поладәридәнләр бригадасы 1961-чи илин илк күнүндән јени гәләбәләр газанырлар.

Кечән бир ил әрзиндә заводун ихтирачылар вә сәмәрәләшдиричиләр бүросуна 8.011 тәклиф дахил олмушдур. Истеһсалата тәтбиг едилмиш 560 тәклиф бир нечә милјон манат дөвләт вәсаитинә гәнаәт етмәјә имкан јаратмышдыр.

Көзәл наилијјәтдир. Сәбәби дә одур ки, прокатчылар коммунистчәсинә ишләјиб јарадырлар. Заводда коммунист әмәји бригадалары вә зәрбәчиләринин јарышы күндән-күнә кенишләнир. Кечән илин сентјабрынадәк анчаг 46 бригада вә В. Сафченконун башчылыг етдији бир нөвбә бу ад угрунда мүбаризә апарырды. Инди бүтөв завод коммунист әмәји мүәссисәси адыны алмаг үчүн јарышыр. 12 бригада вә бир нөвбә, прокат вә електрик сехләри артыг бу ада лајиг көрүлмүшләр.

Ел арасында јахшы дејирләр ки, күн вар илә бәрабәр. Ијулун 10-у белә күнләрдәндир. Һәмин күн заводда «Елмә доғру јүрүш!» һәрәкаты башланмышдыр. Әһвалат белә олмушдур.

Биринчи нөвбәдә иш тәзәчә гуртармышды. Завод комсомол комитәсиндә вачиб бир мәсәлә барәсиндә сөһбәт кедирди. Комитә катиби Әлизаға Һүсејнов дејирди:

— Коммунистчәсинә ишләмәк һаггында вердијимиз сөзүн үстүндә бәрк дајанмышыг. Буну һамыныз билирсиниз. Ону да билирсиниз ки, иш бунунла битмир. Коммунистчәсинә ишләјән адам бир јердә дајаныб дура билмәз. Әкәр биз бир јердә дајанмаг истәмириксә, онда кәрәк өјрәнәк, билкиләрә јијәләнәк, охујуб ихтисасымызы артыраг. Охумағын, өјрәнмәјин исә бир чох јоллары вардыр.

— Гој о јоллардан бирини мән дејим,— дејә прокатчы Мухтар јериндән дилләнди.— Дејирәм ишин сифтәсинә ики пешәјә јијәләнмәкдән башлајаг. Бизим ушаглар да бу фикирдәдирләр. О күн оператор Бәшир Әзизов дејирди: «Бәс нијә комитә бу тәшәббүсү галдырмыр?». Дүзү, нә дејәчәјими билмәдим.

Даһа бир нечә нәфәр данышды. Гәрара кәлдиләр ки, күнү сабаһдан заводда бүтүн кәнчләрин билик сәвијјәсини өјрәнмәк үчүн ичтимаи бахыш кечирилсин. Елә бурадача комитә јанында 9 нәфәрдән ибарәт комиссија јарадылды. Әлизаға Һүсејнов һәмин күн јығынчағын гәрарыны заводун партија комитәсинин катиби Сара Рамазанова билдирди. О, гәрары үрәкдән бәјәнди.

— Ишә башлајын,— деди.— Партија комитәси сизә һәр чүр көмәк едәчәкдир...

О вахтдан јарым ил кечир. Нәтичә исә беләдир: һазырда заводдакы усталар мәктәбиндә 192 нәфәр, техники мәктәбләрдә 430 нәфәр, али мәктәб вә техникумларда 150 нәфәр охујур. Оператор Шаһбаз Ағајев, чилинкәр Чәбрајыл Рәһимов, електрик Јури Козлов Азәрбајчан Нефт вә Кимја Институтунда охујурлар. Һалбуки, онлар завода кәләндә һеч орта тәһсилләри дә јох иди. Һәлә биз И. Лапухини демирик. О, Ломоносов адына Москва Университетинин диссертантыдыр. Владимир Кафторин М. Горки адына Әдәбијјат Институтунда охујур.

Коммунизм адамынын һәр шеји — иши дә, давранышы, адамларла мүнасибәти, мәишәти дә көзәл олмалыдыр. Заводда бу саһәдә хејли иш көрүлмүшдүр.

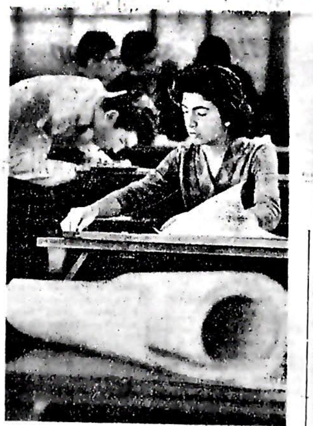
— Бах, бу јашыл мејданчалары көрүрсүнүзмү?— дејә комитә катиби Ә. Һүсејнов заводун әразисини көстәрир.— Бу ағачлары бизим кәнчләримиз әкмишләр. Инди бизә елә бригада тапылмаз ки, онун завод вә шәһәр үзрә јашыллашдырма саһәси олмасын. Комсомолчуларымыз бирчә илдә 7.500 квадрат километр саһәни јашыллашдырыблар. Комсомолчулардан А. Әһмәдов, М. Әлијев, Т. Әзимов, Ч. Зүлфүгаров јашыллыг достларыдырлар.

Заводда мәдәни-мәишәт хидмәти күндән-күнә јахшылашыр. Кечән ил фәһләләрин истифадәсинә 12 мин квадратметр мәнзил саһәси верилмишдир. «Мәишәтдә нүмунәви олмалы» шуарына әмәл едән кәнч бору прокатчылары бөјүк сехләрдә мәдәни-мәишәт биналары, пулсуз бәрбәрханалар тикмишләр.

Завод јатагханалары кәнч прокатчыларын доғма евидир. Өзләри дә көзәл вахтдыр өз-үнәхидмәтә кечибләр. Комитәнин тәшәббүсү илә заводда техники ишләр бригадалары тәшкил едилмишдир. Бригаданын үзвләри шәһәр сакинләринин мәнзилләриндә јүнкүл тә'мир ишләри көрүр, кира һаггыны, ишыг, газ вә су пулларыны јығыб кассалара тәһвил верирләр.

Бәли, бүтүн бунлар һәлә бору прокатчыларын дүшүнүб һәјата кечирдикләри коммунизмин илк чүрәтиләридир. Лакин онлар бир јердә дурмур, кәләчәјә доғру аддымлајырлар. Коммунизмин зирвәләринә доғру кедән бу јолда исә һәмин чүчәртиләр бөјүјүб әсил голлу-будаглы ағача чевриләчәкдир.

Мәммәдәли МӘММӘДОВ.

Али мәктәбләрдә гыш имтаһан сессијалары гаршысында. ШӘКИЛДӘ: М. Әзизбәјов адына Азәрбајчан Нефт вә Кимја Институтунун тәләбәләриндән Е. АБРАМОВА вә Л. МӘММӘДОВ курс лајиһәси үзәриндә ишләјирләр.

Фото В. Фәтеһиндир.

ГЫСА ХӘБӘРЛӘР

✿ Истису курортунда ики мәртәбәли, 150 отагдан ибарәт көзәл вә јарашыглы санаторија бинасынын иншасына башланмышдыр.

С. ОРУЧОВ.

✿ Исмајыллы рајон комсомол комитәсинин пленумунда јашыллашдырма ишләри илә әлагәдар олараг 30 мин мејвә вә бәзәк ағачы әкилмәси гәрара алынмышдыр.

Р. ИСМАЈЫЛОВ.

✿ Учар рајонунун Бәркүшад кәндиндә сон илләр колхоз идарәси үчүн јени бина, 300 нәфәрлик клуб, хәстәхана, 500 тон тахыл тутан анбар, дәјирман вә с. мәдәни-мәишәт бинәлары тикилиб истифадәјә верилмишдир.

М. ИСМАЈЫЛОВ.

✿ Банкә тәчрүбә балыгчылыг заводунда 16 чарпајылыг ушаг бағчасы ачылмыш, комсомолчуларын көмәји илә јени идман мејданчасы дүзәлдилмишдир.

Х. БАХЫШОВ.

Бир мәктубун изи илә

АТАХАН ҺАГГЫНЫ ИСТӘЈИР

«Һөрмәтли редаксија! Сизә бу мәктубу Салјан рајонунун Хуршуд кәнд сакини Атахан Әсәдов јазыр. Мән ил јарым бундан әввәл Салјан Кәнд Тәсәррүфаты Техникумуну битириб биткичилик үзрә агроном ихтисасы алмышам. Кәнд тәсәррүфаты мүфәттишлијинин разылығы илә Азәрбајчан ССР Кәнд Тәсәррүфаты Назирлији мәни рајонун «Правда» колхозуна ишләмәјә көндәрмишдир. Әлимдә назирлијин тә'јинаты дөнә-дөнә колхозун сәдри Әсәд Әсәдовун јанына кетмиш, мәнә ихтисасыма ујғун иш верилмәсини хаһиш етмишәм. Лакин о, мәнә һәр дәфә рәдд чавабы вермишдир... Хаһиш едирәм гануни һүгугумун бәрпа олунмасында мәнә көмәк едәсиниз...».

АТАХАНЫН мәктубу узундур. Биз, ону олдуғу кими дәрч етмәји мәсләһәт билмәдик. Јахшысы будур ки; мәктубун изи илә кедәркән ашкара чыхарыланлар барәдә данышаг.

Атаханын ушаглығы ата нәвазишиндән, гајғысындан мәһрум олмушдур. Үч јашы оларкән атасы Мухтар киши вәфат етмиш, беш ушағы доландырмағын да әзијјәти 58 јашлы Товуз арвадын үстүнә дүшмүшдүр. Ана өз өвладларына анлаја үз вермиш иткинин ағырлығыны һисс етдирмәмишдир. Онлары бөјүдүб боја-баша чатдырмышдыр. Будур, инди һамы Товуз арвада көзајдынлығы верир: Атахан тәһсил алыб кәндә гајытмышдыр.

Инди о, чаванлыг һәвәси вә кәнчлик енержиси илә доғма колхоз тәсәррүфатынын јүксәлишинә киришәчәк, нәинки анасынын, һабелә кәндин бүтүн чамаатынын дадына јетишәчәкдир. Атаханын бу нијјәти көзләнилмәдән алт-үст олду. Колхоз сәдри Әсәд Әсәдов ону чох сојуг гаршылады.

— Јеримиз јохдур, көзлә, — деди.

О күндән Атахан колхоз идарәсинә кәлиб кәлмәкдән, нечә дејәрләр, чығыр ағартды. Һәр дәфә да колхоз сәдриндән рәдд чавабындан башга һеч нә ешитмәди.

Атахан идарә һеј'әтиндән нә тәләб едирди? Бригадирлик. Орта техники тәһсили олан бир адамын бу тәләби етмәјә һаггы вардырмы? Бәли, вардыр Ахы, бу вәзифәдә о, колхоза даһа чох фајда верә биләрди. Габагчыл совет агротехника елминә, кәнд тәсәррүфатыны идарә етмәјин мүтәрәгги үсулларына јијәләнмиш белә кәнчләрә мәкәр колхозда әмы еһтијач вар иди?! Дүздүр. «Правда» колхозунда бригадирлик јерләри бош дејилди. Амма онларын һеч биринин агротехники тәһсили јох иди. Даһа доғрусу, Әсәд Әсәдовун өзү дә башга олмагла рәһбәрлик едәнләр арасында бир нәфәр дә тәһсилли кәнд тәсәррүфаты мүтәхәссиси јох иди. Биз һеч дә ону демәк истәмирик ки, тәсәррүфаты идарә етмәк саһәсиндә тәчрүбәси оланлар ишдән кәнар едилмәлидир. Анчаг бу, кәнч мүтәхәссисләрә «чавансан, өзүн нәсән ки, ишин дә нә ола» демәјә һеч кәсә һагг вермир. Атахана исә мәһз белә дејилмишдир.

Бәлкә доғрудан да колхозда ихтисаслы мүтәхәссисә еһтијач јохдур? Дәдә-баба үсулу илә иш көрән бригадирләр тәсәррүфаты илбәил јүксәлдирләр? Јох! Әсәд Әсәдовун вә онун һимајәсиндә олан бригадирләрин бурада ишләдији 6—7 ил әрзиндә колхозда һеч бир тәсәррүфат планы өдәнилмәмишдир. Узаға кетмәјәк. Кечән ил 1.200 һектар памбыг саһәсинин һәр һектарындан 14,5 сентнер әвәзинә чәми 12,9 сентнер мәһсул көтүрүлмүшдүр. Бундан әлавә колхоз дөвләтә 30 тондан чох сүд вә дикәр һејвандарлыг мәһсуллары борчлу галмышдыр. Мал-гаранын артымы планы кәсирлә өдәнилмишдир.

Бүтүн бунлары көрдүкдә Атахан даһа чох нараһат олур, өз һаггыны инадла тәләб етмәјә башлајырды. О, әввәлчә рајон кәнд тәсәррүфаты мүфәттишлијинә мүрачиәт етди. Лакин мүфәттишликдән сәс-сораг чыхмады. Нәһајәт, јухары тәшкилатлара — әввәлчә Азәрбајчан ССР Кәнд Тәсәррүфаты Назирлијинә сонра ССРИ Кәнд Назирлијинә шикајәт мәктубу көндәрди. Бу назирликләрдән Атаханын тә'чили олараг ишлә тә'мин едилмәси һаггында мүфәттишлијә сәрәнчам верән мәктублар кәлди. Мүфәттишлијин ишчиләри көстәриләнә әмәл етмәк әвәзинә сахта јола әл атдылар. Мәктублара: «Билдиририк ки, 1960-чы илдә «Правда» колхозунда саһә бригадаларынын тәшкили заманы Салјан рајонунун Хуршуд кәнд сакини Атахан Әсәдовун бригадир тә'јин едилмәси нәзәрдә тутулмушдур» дејә јалан чаваблар вердиләр. Атахана исә дајаныб көзләмәји мәсләһәт көрдүләр.

Бу минвалла 1959-чу илин пајызы кечиб 1960-чы илин гышы кәлди. Колхозда саһә бригадирләри сечилиб тә'јин олунду. Атаханын көзләмәкдән көзүнүн көкү саралды. Амма ону јенә дә јада салан олмады.

— Нә гәдәр ки, биздән ора-бура шикајәт еләјирсән, демогоглугла мәшғул олурсан, иш үзү көрмәјәчәксән. Мәнә Әсәд дејәрләр, ел јығылыб кәлсә инадымдан дөнмәрәм, — дејә колхоз сәдри кечән тәсәррүфат илиндә дә ону колхоз ишинә јахын бурахмады.

Дејирләр, һәр шејин бир һүдуду олар. Инсан да беләдир. Адамын сәбр касасы доланда еләдији һәрәкәтин фәргинә вармыр. Колхоз сәдринин һагсызлығы, мүфәттишлик башчыларынын сүрүндүрмәчилији Атаханын чаван гәлбини о гәдәр дидиб-кәмирди ки, бу мүбаризәдә тәслим олмамағы гәрара алды. О, ССРИ Назирләр Советинә, Азәрбајчан ССР Назирләр Советинә бир-биринин ардынча әризәләр көндәрди. Әсәд Әсәдов бу хәбәри ешидәндә даһа да тәбии һалындан чыхды: «Һара јазыр јазсын. Бу колхозун ағасы мәнәмсә, дедијим олачаг», — деди.

Доғрудан да белә олду. Салјан рајон ичраијјә комитәсиндә Атаханы он күн мүддәтинә ишә дүзәлтмәк һаггында ССРИ Назирләр Советиндән вә Азәрбајчан ССР Назирләр Советиндән алынан мәктублара чаваб олараг чидди бир тәдбир көрмәкдәнсә, сәдрә көзү үстә гашы вар белә демәдиләр. Әксинә, бир хејли давам едән јазышмадан сонра ичраијјә комитәсинин хүсуси ишләр шө'бәсиндә бир сурәти ССРИ Назирләр Советинә, о бири сурәти Азәрбајчан ССР Назирләр Советинә көндәрилмиш белә бир мәктуб гејдә алынды: «Сизин 27 феврал 1960-чы ил тарихли мәктубунуза чаваб олараг билдиририк ки, Салјан рајонунун Хуршуд кәнд сакини Атахан Мухтар оғлу Әсәдов «Правда» колхозунун 19 феврал тарихли 92 нөмрәли мәктубуна әсасән агроном-ентимолог вәзифәсинә тә'јин едилмишдир. Һәр күнүнә 1,25 әмәкгүн јазылмасы истеһсалат планына әсасән мүәјјән едилмишдир».

Нөвбәти сахтакарлыг. Бәли, бу дәфә дә колхозун башчылары илә рајон ичраијјә комитәсинин рәһбәрләри сахтакарлыг етмишдиләр. Ахы, Атахан бир күн дә олсун бу вәзифәдә чалышмамышдыр. Истәр о вахт, истәр индинин өзүндә белә һәмин вәзифәни Һүсејнгулу Әскәров адлы бириси дашымышдыр. Рајон ичраијјә комитәсинин мө'тәбәр ишчиләри исә колхоз сәдри Әсәдов вә һесабдар Сафәровун тәртиб етдикләри сахта сәнәд әсасында али органлара јалан мә'лумат вермишдиләр. Һеч шүбһәсиз, кәнч совет мүтәхәссисинин ајларла авара гојан, инчидән адамлар өз чәзаларыны алачаглар.

Галды, Атахан сәнә. Сәнин һәрәкәтләрин дә бизи гане етмир. Сән редаксијамыза јаздығын мәктубда өзүнү һәгигәтпәрәст бир адам кими гәләмә вермисән. Һәгигәти тапмагда сәнә көмәк әлимизи узатмағы хаһиш едирсән. Бу чох јахшыдыр. Доғрудан да сәни чох инчитмишләр. Анчаг аталар мәсәлидир, дејәрләр: кәл әјри отураг, дүз данышаг. Идарә һеј'әти сәнә, ихтисасына ујғун олмаса да башга бир ишдә ишләмәји тәклиф етмишдир. Амма сән бу тәклифдән бојун гачырмысан.

Бизи дүзкүн баша дүш, Атахан. Биз нә колхоз сәдри Әсәд Әсәдову, нә кәнд тәсәррүфаты мүфәттишлијинин рәиси Д. Дадашову, нә дә рајон ичраијјә комитәсинин рәһбәрләрини мүдафиә етмәк фикриндә дејилик. Колхоз сәдринә гаршы һагг иши үчүн мүбаризә апараркән сән өзүн дә бүдрәмисән, вәзифә далынча гачмысан. Һалбуки, колхоз тәсәррүфатында мүвәггәти дә олса бир ишин гулпундан јапышардын, өзүнү колхозчулар арасында доғрулдардын, нәһајәт өз ихтисасына лајиг бир саһәјә кечәрдин. О заман сән шөһрәт далынча дүшмәздин, вәзифә өзү сәни ахтарыб тапарды.

Јәгин ки,Ләтиф Исајеви танıјырсан. Бах, о да сәндән бир-ики ил габаг, сәнин охудуғун техникуму битирмиш, рајон комсомол комитәсиндә тә'лиматчы ишләмишдир. Кечән ил өз хошу илә «Правда» колхозуна мүрачиәт едиб тәсәррүфатда ишләмәјә кечмишдир. О, колхоза тәсәррүфат ишләринин елә бир вахтында кәлмишди ки, һеч кәси өз јериндән дәбәртмәк олмазды. Буна көрә дә сечдији пешәјә ујғун олуб-олмамасына бахмајараг, колхозун донузчулуг фермасына ишә кетди. Инди дә орада чалышыр, өзү дә тәсәррүфаты пис идарә етмир. Һеј'әт идарәси бу јахынларда ону өз ихтисасы үзрә ишә кечирәчәкдир.

Дүздүр, сән бир нечә дәфә чәрраһијјә әмәлијјатындан кечмисән, ағыр физики ишлә мәшғул олмамаг һаггында сәнин әлиндә рәсми сәнәдин вардыр. Лакин сәнин дә, һәмјерлин Ләтиф кими һалалик јүнкүл физики ишләрдә чалышмаға имканын вар иди.

Атахан һаггындакы сөһбәтимизи бәлкә дә бунунла гуртармаг оларды. Лакин бурада нөгтә гојмаға мане бир шеј мане олур. Нә үчүн комсомолчу Атахан һәгигәтә чатмагдан өтрү ССРИ Назирләр Советинә вә Азәрбајчан ССР Назирләр Советинә, ССРИ Кәнд Тәсәррүфаты Назирлијинә вә Азәрбајчан ССР Кәнд Тәсәррүфаты Назирлијинә, нәһајәт редаксијаја мүрачиәт етмәли олмушдур. Биз бу суалла рајон ичраијјә комитәсинин рәһбәрләринә, о чүмләдән кәнд тәсәррүфаты мүфәттишлијинә мүрачиәт етдик. Онлар бир ағыздан:

— Нә едә биләрдик, сәдрә күчүмүз чатмыр, — дедиләр.

Хејр, буна күчсүзлүк демәк олмаз. Бизчә, бу, инсан талејинә лагејдсизликдир. Бир ан белә унутмамалыјыг ки, Вәтәнимиздә инсан ән гијмәтлиләрдән гијмәтлидир. Она јүксәк гајғыкешлик, һәссаслыг вә сәмимијјәтлә јанашмаг лазымдыр. Бу, бизим бүтүн ишләримизин ганыны вә чаныны тәшкил етмәлидир.

Чаваншир ӘҺМӘДОВ.

„Сәадәт мүбаризләри" китабынын мүзакирәси

М. С. Ордубади адына Нахчыван Республика китабханасында Әбүлфәз Бағыровун «Сәадәт мүбаризләри» китабынын мүзакирәси кечирилмишдир. Мүзакирәдә китабхананын ишчиси Ариф Һүсејнов јазычынын һәјат вә јарадычылығы һаггында мә'лумат вермишдир.

Китабхананын фәал охучуларындан Р. Талыбова, Т. Мәммәдова, Ә. Намазов, О. Бабајев вә башгалары әсәр һаггында өз рә'јләрини сөјләмишләр.

Ерšад ҺҮСЕЈНОВ.

ТӘҺСИЛ МӘКТӘБИ, Һәјат мәктәби

Шакирд-истеһсалат бригадалары габагчылларынын икинчи республика топланышы

ЈЕНИЛИК ӨЗҮНҮ ДОГРУЛДУР

«Тә'лим, тәрбијә вә тәһсил јалныз мәктәб чәрчивәси илә мәһдудлашдырылыб чошгун һәјатдан узаглашдырылсајды, биз онлара инанмаздыг... Бизим мәктәб... кәнчләрә билик әсаслары вермәли, өзләринин коммунист бахышлары јаратмасы үчүн билик вермәли, онлардан елмли адамлар јетишдирмәлидир».

Дани Ленинин бөјүк узагкөрәнликлә дедији бу сөзләр бу күн совет мәктәбинин симасында өз әксини тапмышдыр.

Нәзәрләринизи бир анлыға бу сәтирләрдән чәкин, мәктәбләримиздә апарылан тә'лим-тәрбијә ишләрини көтүр-гој един... Чох фикирләшмәјин, сиз тә'лим-тәрбијә иши дөрд дивар арасында, һәјатдан тәчрид олунмуш шәкилдә апарылан елә бир мәктәб тапа билмәјәчәксиниз. Мәктәбин бу күнкү һәјатымыздан доған тәләбләрә чаваб верә билмәси үчүн тәһсил системиндә бөјүк дәјишикликләр едилмишдир. Инди мәктәбләримиздә елмләрин әсаслары тә'лим едилмәклә јанашы, шакирдләримиз газандыглары биликләри һәјатла сых әлагәләндирир, ичтимаи-фајдалы ишләрдә фәал иштирак едир, тәсәррүфатын мүхтәлиф саһәләри илә таныш олур, әмәли вәрдишләр газанырлар. Шакирд-истеһсалат бригадалары габагчылларынын бир нечә күн әввәл кечирилән икинчи республика топланышынын иштиракчылары өлкәмизин бу саһәдәки ишләриндән әтрафлы данышмышлар.

Топланышда Азәрбајчан ЛККИ МК катиби М. Әлизадә јолдаш мә'рузә етмишдир. О, мәктәбин һәјатла әлагәсини мөһкәмләндирмәјин ән мараглы формасы олан шакирд истеһсалат бригадаларынын республикамызда кениш фәалијјәтиндән, бир чох мәктәбләрдә бу саһәдә јени, мараглы формалар тапылдығындан — халчачылыг, гушчулуг, иншаат бригадалары јарадылмасындан әтрафлы бәһс етмишдир.

Инди республикамызда 45 миндән артыг шакирди бирләшдирән 522 бригада вә 584 манга тәсәррүфатын мүхтәлиф саһәләриндә фәалијјәт көстәрир. Кәнд тәсәррүфаты ишләри илә мәшғул олан шакирд-истеһсалат бригада вә мангалары кечән тәсәррүфат илиндә колхоз вә совхозларын 8.500 һектар саһәсиндә мүхтәлиф кәнд тәсәррүфаты биткиләри бечәрмишләр. Мәктәблиләр мөвсүм әрзиндә 25.630,5 сентнер памбыг, 3.390,5 сентнер гарғыдалы дәни, 63.980,4 сентнер јашыл гарғыдалы күтләси, 29.910 сентнер картоф вә тәрәвәз, 2.241 сентнер түтүн, 59,3 тон јашыл чај јарпағы вә 387 тон мејвә көтүрмүшләр. Ипәкчиликлә мәшғул олан мангалар 519 гуту тохумдан 26,3 тондан артыг ә'ла нөв барама әлдә етмишләр. Кәнч һејвандарлар исә кечән ил 685 баш гарамала, 2.104 баш давара хидмәт етмиш, 11.613 гуш бәсләмишләр.

Әлбәттә, мәктәблиләрин тәһсил алмагла бәрабәр, чәмијјәт үчүн лазым олан мадди не'мәтләрин истеһсалында фәал иштирак етмәләри, өзләринин кәләчәк мүстәгил һәјата һазырламалары хејирхаһ, вачиб бир ишдир. Ханлар рајонундакы шакирд-истеһсалат бригадаларынын ишинә нәзәр салаг. Кечән тәсәррүфат илиндә рајонун колхозлары һәр һектардан орта һесабла 16,6 сентнер гарғыдалы дәни, 35,2 сентнер картоф вә һәр гуту тохумдан 40 килограм барама мәһсулу көтүрдүкләри һалда, шакирдләр 36,2 сентнер гарғыдалы дәни, 90 сентнер картоф вә һәр гутудан 57 килограм барама мәһсулу әлдә етмишләр.

Нахчыван МССР-дәки шакирд-истеһсалат бригадаларынын 1960-чы илдә газандыглары мүвәффәгијјәтләр даһа фәрәһләндиричидир. Шыхмаһмуд кәнд мәктәбинин шакирд бригадасы Нахчыван вилајәт комсомол комитәсинин вә МССР Маариф Назирлијинин кечичи Гырмызы бајрағыны алмыш, онун ады вилајәт комсомол комитәсинин Шәрәф китабына јазылмышдыр. Бригадада ишләр елә планлашдырылмышдыр ки, үзвләр бүтүн ил боју мәһсулдар әмәклә мәшғул ола билирләр.

Белә көзәл мүвәффәгијјәтләр газанмыш бригадаларымызын сајы аз дејилдир. Жданов рајонундакы 3 нөмрәли совхоз орта мәктәбинин шакирди Л. Мәммәдов, Губа рајонундакы Ашағы Хуч мәктәбинин шакирди А. Пирәлијева вә башгаларынын данышдыгларындан ајдын олур ки, бу бригадаларда һәјат булаг кими гајнајыб чошур.

Шакирд бригадаларында иш ушагларын даһа јахшы охумасына, коллективи севмәсинә, әмәјин мә'насыны дәриндән дәрк етмәләринә әһәмијјәтли дәрәчәдә көмәк етмишдир. Балакән рајонундакы Колкол орта мәктәбинин шакирди Е. Гурбанова өз чыхышында бу мәсәләдән әтрафлы данышды. О, деди ки, гарғыдалычылыг, түтүнчүлүк вә барамачылыг үзрә колхозун әмәк көстәричиләрини хејли өтүб кечмишләр. Ушаглар бечәрдикләри 10 һектар саһәнин һәр һектарындан 1.440 сентнер јашыл гарғыдалы күтләси әлдә етмишләр.

Әввәлки илләрдән фәргли олараг кечән ил республикамызда шакирдләрдән ибарәт иншаат вә тә'мир бригадаларынын сајы чохалмышдыр. Тәкчә Бакынын рајонларында 60-а гәдәр белә бригада вардыр. Һәмин бригадалар јени мәктәб бинлары, әлавә синиф вә е'малатханалар, идман салону тикир, мәктәб ләвазиматыны тә'мир едирләр. Варташендәки 1 вә 2 нөмрәли мәктәбләрин шакирд иншаат бригадалары тәкчә кечән ил үч синиф отағы, идман салону тикмишләр.

Лакин гејд етмәк лазымдыр ки, шакирд иншаат бригадалары мөвсүми характер дашыјыр. Онлар јај ајларында бир гәдәр фәалијјәт көстәрдикдән сонра өз ишләрини дајандырырлар.

Топланышда шакирд-истеһсалат бригада вә мангаларынын ишиндәки нөгсанлардан да әтрафлы данышылды. Бригадаларын ишиндәки ән башлыча нөгсанлардан бири бригада үзвләриндән бә'зиләринин әмәјә хор бахмасыдыр. Беләләринин әтрафында ичтимаи рә'ј јарадылмыр, онлар ичтимаи-фајдалы әмәјә јахындан чәлб олунмурлар. Бир чох бригадаларда һәлә дә көрүлән ишләрин учоту апарылмыр, ајры-ајры мангалар арасында социализм јарышы бағланмыр.

Бир чох һалларда бригада үзвләри өз истираһәтләринин гајғысына галмыр, өзләри үчүн тарла дүшәркәси, сада идман мејданчасы, гырмызы күшә јаратмырлар. Онлар көзләјирләр ки, јашлы колхозчулар шакирд бригадалары үчүн тарла дүшәркәләри тиксинләр вә ја идман мејданчасы дүзәлтсинләр. Бу гәтијјән доғру дејилдир.

БӨЈҮКЛӘР ГАЈҒЫ КӨСТӘРМӘЛИДИР!

Тохуму торпаг јетирәр. Әкәр тәшәббүсү, јахшы башланғычы тохум һесаб етсәк, гајғыкешлик онун торпағы олмалыдыр. Доғрудан да беләдир. Гајғыкешлик олмајан јердә јахшы тәшәббүс кенишләнә билмәз. Мәктәблиләрин шакирд-истеһсалат бригадасы јаратмаг тәшәббүсүнә јашлы адамларымыз гајғы көстәрдикләриндәндир ки, бу иш бир нечә ил әрзиндә кениш вүс'әт тапды.

Лакин шакирд-истеһсалат бригадаларынын ишинә гајғысыз јанашан, буну бир нөв ојунчаг һесаб едән тәк-тәк идарә рәһбәрләри дә јох дејилдир. Јығынчагда чыхыш едән шакирд Л. Рахманина (Шамахы) мәктәблиләрин кәнд тәсәррүфатынын әсасларыны һәвәслә өјрәндикләриндән, кәнд тәсәррүфаты машынларыны нечә идарә етдикләриндән данышараг деди: тәәссүф ки, колхоз рәһбәрләри бизим ишимизә јахшы фикир вермирләр. Саһәләримиз узагдадыр. Колхоз рәһбәрләри мүхтәлиф машын вә механизмләри бизә е'тибар етмирләр.

Ејни һала Ағдам, Ләнкәран, Масаллы, Лерик, Лачын, Хачмаз рајонларынын вә Дағлыг Гарабағ Мухтар Вилајәтиндәки бир чох шакирд-истеһсалат бригадаларынын ишиндә раст кәлмәк олар. Масаллы рајонунун Әркиван, Бәдәлан, Једдиојмаг, Калиновка, Гызылавар кәндләриндәки шакирд-истеһсалат бригадаларына колхоз рәһбәрләри әлавә ишчи гүввәси кими бахырлар. Буна көрәдир ки, бригадаларда бир чоху өз фәалијјәтини дајандырмышдыр. Ағдам рајонунун Гәрвәнд орта мәктәбинин шакирд-истеһсалат бригадасы исә мәктәб вә колхоз рәһбәрләринин бир-бири илә дил тапа билмәмәси үзүндән дағылмышдыр. Јардымлы рајонунда илин әввәлиндән тәшкил едилмиш 11 шакирд-истеһсалат бригадасынын беши шәраит олмадығындан фәалијјәт көстәрмир. Дағлыг Гарабағ Мухтар Вилајәтинин халг маарифи органлары вә комсомол тәшкилатлары бригадаларын фәалијјәтинә о гәдәр лагејд јанашмышлар ки, онларын көрдүкләри иши белә јекунлашдырмамышлар.

Бәрәкәтли чөлләримизин баһадырлары олачаг шакирд бригадаларынын үзвләринә белә мүнасибәт гәтијјән дүзкүн дејилдир. Н. С. Хрушшов јолдаш мүәллимләрин Үмумрусија гурултајында демишдир: «...шакирдләрин әмәјинин әһәмијјәти һеч дә онунла битмир ки, онлар ишләјиб мәһсул һазырлајырлар. Башлыча чәһәт чәмијјәт үчүн фајдалы олан әмәјә кәнчләрдә мәһәббәт тәрбијә етмәк мәгсәди илә истеһсалат мәшғәләләриндән дүзкүн вә һәртәрәфли истифадә етмәкдир».

Азәрбајчан ССР Кәнд Тәсәррүфаты, Мәдәнијјәт вә Сәһијјә Назирликләринин шакирд-истеһсалат бригадаларына өкеј мүнасибәтләри дә тәәччүб доғурмаја билмәз. Кәнд Тәсәррүфаты Назирлијиндән шакирд бригадалары үчүн јерләрдә нормал иш вә истираһәт шәраити јаратмагдан өтрү рајон кәнд тәсәррүфаты мүфәттишликләринә, колхоз вә совхозлара көстәриш вермәк хаһиш едилдији һалда, үч илдир ки, бундан һеч бир сәс-сораг чыхмыр. Сәһијјә назирлији кәнд шәраитиндә јашајан вә шакирд-истеһсалат бригадасында фәалијјәт көстәрән ушагларын сағламлығы гајғысына галматы демәк олар ки, унутмушдур.

Топланышда чыхыш едән Кәлбәчәр рајонундакы Гылынчлы орта мәктәбинин шакирди М. Нәчәфова Мәдәнијјәт Назирлијинин онлары унутдуғундан шикајәтләнди. О, деди ки, өлкә мигјасында танынан хәнәндә вә артистләримизин чохунун үзүнү һәлә көрмәмишик.

Топланышда һабелә шакирд-истеһсалат бригадаларынын јахшы иш тәчрүбәсинин үмумиләшдирилиб јајылмадығыны да гејд етмишләр. Әлбәттә, бу саһәдә рајон комсомол комитәләри чох иш көрә биләрләр. Лакин тәәссүф, рајком ишчиләри нәинки бу ишлә мәшғул олмамыш, әслиндә јерләрдә шакирд бригадаларынын нә иш көрдүкләри илә дә марагланмамышлар.

Топланышда партија вә совет ишчиләри, кәнд тәсәррүфаты вә истеһсалат габагчыллары да иштирак едирдиләр. Гасым Исмајылов рајонундакы сүрүчү-механик Елмира Әскәрова мәктәблиләрә өз иш тәчрүбәсиндән, кәләчәк планларындан данышды. Јеревандан гонаг кәлмиш К. Григорјан (Јеревандакы 8 нөмрәли мәктәбин шакирди) өз иншаат бригадаларынын ишиндән мараглы шејләр сөјләди. О, деди ки, тәкчә Јереван шәһәриндә 200-дән артыг шакирд иншаат бригадасы фәалијјәт көстәрир. Гочаман коммунист Ш. Мусаханов, Бакы әт комбинатынын ишчиси С. Әлијева, чини габлар заводунун комсомол тәшкилаты катиби Ф. Мачидов, Түркмәнистандан гонаг кәлмиш Гурбандурдијев, Бакы «Гырмызы Октјабр» мебел фабрикинин комсомол тәшкилаты катиби Н. Гукасјан јолдашлар вә башгалары топланыш иштиракчыларыны газандыглары наилијјәтләринә көрә тәбрик етдиләр.

Ахырда Азәрбајчан ЛККИ МК катиби М. Әлизадә јолдаш Азәрбајчан ЛККИ МК-ва Азәрбајчан ССР Маариф Назирлијинин кечичи Гырмызы бајрағыны Нахчыван рајонундакы Шыхмаһмуд кәнд мәктәбинин шакирд-истеһсалат бригадасынын бригадири Сәфәр Гафарова тәгдим етди.

Шакирд-истеһсалат бригадаларынын габагчылларынын икинчи республика топланышы мәктәблиләримизин ичтимаи-фајдалы әмәјә азмла јијәләнмәкдә олдуғуну бир даһа нүмајиш етдирди.

Д. АБДУЛКӘРИМОВ.

ШӘКИЛДӘ: Бакы трикотаж комбинатындакы чораб сехинин габагчыл ишчиләриндән Л. ЧӘННӘТОВА вә В. МАРТИРОСОВАНЫ көрүрсүнүз. Онлар мүәссисәдә ә'ла кејфијјәт устасы кими шөһрәт газанмышлар.

Фото Ә. Мөһәррәмовундур.

Китаблар аләминдә

Көзәл һиссләр

Сон заманлар нәшр едилән ше'р китаблары арасында Адил Бабајевин Ушагкәнчнәшр тәрәфиндән бурахылан «Унудулмуш јасәмән»и диггәти чәлб едир. Китабы вәрәгләдикчә көзәл ше'рләрә гаршылашыр, һәр сәтриндә јаратмаг ешги илә вуран бир үрәјин чырпынтыларыны дујурсан. Китабчадакы ше'рләр мә'на вә мәзмунуна көрә дөрд һиссәјә ајрылмышдыр: «Доғма јурдум», «Әбәдијјәт нәғмәси», «Севки сәтирләри» вә «Нәғмәләр».

Мүәллиф ше'рләринин әксәријјәтиндә мүәјјән деталлар тапмаға, онлара поетик мә'на вермәјә, орижиналлыға чалышмыш вә өз истәјинә әсасән наил олмушдур. Бу нөгтеји-нәзәрдән «Унудулмуш јасәмән» ше'ри характерикдир. Мүәллиф ахшам тәрәфи шәһәр бағына кедир. Орада скамјанын үстүндә дүшүб галмыш бир дәстә јасәмән онун диггәтини чәлб едир. Бу һал шаири дүшүндүрүр. Нә үчүн бу көзәл чичәкләр унудулмушдур? Шаир бу суалын чавабыны тапмаг үчүн дүшүнүр вә охучуну да дүшүндүрүр.

...Киминкидир бу јасәмән,
Ким унутмуш бу ләмәти?
Бәлкә онун саһибинин,
Даша дәјмиш мәһәббәти?
Бәлкә оглан бу чичәји
Верән заман өз јарына,
О гыз дикмиш көзләрини
Өзкәсинин јолларына?
Бәлкә оглан севдијинин
Әлләриндән бәрк тутмушдур,
Көрүш үчүн кәтирдији
Чичәји дә унутмушдур?

Бу кими «бәлкәләр» ше'ри даһа да гүввәтләндирир вә охунаглы едир. Китабдакы «Ишыглар», «Чинар», «Һејкәл», «Әбәдијјәт нәғмәси», «Чинар јенә көјәрди», «Бабаларын јадикары» вә с. ше'рләр дә мараглыдыр. Шүбһәсиз, көзәл һиссләрлә тәрәннүм едилән «Унудулмуш јасәмән» охучуларын хошуна кәләчәкдир.

Таһир МӘММӘДОВ.

Дөврүмүзүн һекајәләри

...Үмидәлинин јеканә бир арзусу вар: ферма мүдири олмаг! Лакин бу, онун үчүн чох да асанлыгла баша кәлән бир иш дејилдир. Бәс нә етмәк? Күтбејин Үмидәли гәрара алыр ки, сәдрин евдә галмыш гызыны әскәрликдә олан оглуна нишанласын. Елә дә едир. Рәһим әскәрликдән гајыдыб кәләндә илк әввәл бу ишә разы олмур. Лакин атасынын тәһрики кеткедә онда гыза гаршы мараг ојадыр. Амма чох кечмир ки, Күлсәнәмин атасыны сәдрликдән чыхарырлар. Үмидәлинин арзусу да көзүндә галыр. Бир күн Үмидәли оглуна билдирир ки, әкәр Күлсәнәми алса, онун «Рәһим адлы оглу јохдур». Атасынын бу сөзләри Рәһими өз нишанлысындан ајыра билмир. О, Күлсәнәмлә евләнәчәјини гәти сурәтдә билдирир.

Һаггында данышдығымыз «Гудалар» адлы һекајә Әһмәд Мирзәчәфәрлинин бу јахынларда сатыша бурахылмыш «Һекајәләр» китабындадыр. Китабда абадлашан социалист Минкәчевирин бәдии тәсвирини верән («Шад хәбәр»), аилә мүнасибәтләринә вә ана мәһәббәтинә һәср олунмуш («Ана үрәји»), халга көстәрилән мисилсиз гајғыны әкс етдирән («Нәнәнин арзусу»), чичәкләнән совет кәндини көзләримиз өнүндә чанландыран («Ситарә») вә с. көзәл мөвзулара һәср едилмиш һекајәләр дә вардыр.

Көзәл очеркләри илә охучулары севиндирән Әһмәд Мирзәчәфәрли һекајәләри илә бизи даһа мәмнун едир. Онун һекајәләриндәки мөвзу мүхтәлифлији хүсусилә тәгдирәлајигдир.

Илдырым ГАСЫМОВ.

ЈЕНИ ИЛӘ ГӘДӘМ ГОЈАРКӘН

АЈЛЫГ давам едир!

Мухтар республикамызын кәнчләри једдиллијин икинчи илини, нечә дејәрләр, алныачыг, күләрүзлә јола салдылар. Кәнчләрдән ибарәт 112 манга вә 7 комплексли трактор-тарлачылыг бригадасынын сырасында ики миндән артыг оглан вә гыз ишләмишдир. Кәнч памбыгчыларын сә'ји сајәсиндә мухтар республиканын памбыгчылары дөвләтә пландан әлавә јүз тонларла «аг гызыл» вермишләр. Мәгаләни бу мисалла башламагдан мәгсәдим һеч дә кәнчләримизин кечән илки ишләрини тә'рифләмәк дејилдир. Елимизин көзәл бир сөзү вар, дејирләр, дүнәнки ишинә көрә чох сағ ол, бу күнкүндән данышт. Елә буна көрә мән дә оглан вә гызларымызын индики ишиндән данышмаг истәјирәм.

Једдиллијин үчүнчү илиндә мухтар республикамызын кәнчләринин гаршысында мүһүм вәзифәләр дурур. Онлар бу ил өлкәјә кечән илдәкинә нисбәтән даһа чох «аг гызыл» вермәли, әмәк мәһсулдарлығыны јүксәлтмәли, мәһсулун маја дәјәрини хејли ашағы салмалыдырлар. Кәнчләримиз јахшы билирләр ки, мүвәффәгијјәт асанлыгла әлдә едилмир. Јүксәк мәһсул да өз-өзүнә јетишмир. Бунун үчүн вахтында замин јаратмаг лазымдыр. Одур ки, колхозчу оглан вә гызлар бол һектарлар уғрунда мүбаризәјә индидән башламышлар. Бу ил памбыг әкиләчәк бүтүн саһәләр вахтында шумланмышдыр. Һәр һектара 300 килограм суперфосфат күбрәси вә чохлу пејин верилмишдир. Азәрбајчан ЛККИ МК-нын чағырышы вә күбрә топламаг ајлығы кечирмәк һаггындакы гәрары кәнчләримизин әмәк чошгунлуғуну даһа да артырмышдыр. Бу иш Норашен рајонунда хүсусилә мүтәшәккил кедир. Рајонда 30 комсомол-кәнчләр күбрә топлајанлар дәстәси тәшкил олунмушдур. 270 нәфәрдән артыг кәнчи бирләшдирән һәмин дәстәләр аз вахтда 17 колхозун памбыг әкини саһәләринә 4.000 тон мә'дән күбрәси вә јерли күбрә дашыјыб вермишдир. Дәстәләрин сәрәнчамында олан 55 машындан, 125 араба вә фургондан сәмәрәли истифадә едилир.

«Совет» колхозунда күбрә топлајанлар дәстәсинә Фирудин Аббасов башчылыг едир. Бу кичик коллективин үзвләри колхозун әкин саһәләринә 110 тон мә'дән күбрәси, 350 тон јерли күбрә дашымышлар. Бундан әлавә онлар колхозун әразисиндә истифадәсиз галан бүтүн күбрәләри дә топлајыб тарлалара дашымыш вә чалалара долдурмушлар.

Нахчыванлы кәнчләр дә гоншуларындан кери галмырлар. Рајонун колхозларында 21 күбрә топлајанлар дәстәси фәалијјәт көстәрир. Бу дәстәләрдәки кәнчләрин сә'ји сајәсиндә гыш шуму габағы әкиләчәк торпаглар күбрәләрлә бол-бол тә'мин едилмишдир. Күбрәләрин дашынмасында вә саһәләрә верилмәсиндә Ч. Мәммәдгулузадә адына колхозун комсомолчуларындан Јагуб Сејидов, Зүлфүгар Әлијев, М. Һүсејнзадә адына колхозда Мәммәдәли Һачыјев, Нәриман Аббасов вә башгалары хүсуси фәаллыг көстәрирләр. Шаумјан адына колхозун кәнчләринин бу саһәдәки иши дә тә'рифә лајигдир. Һәмин артел кечән ил дөвләтә памбыг тәһвили планыны икигат артыг јеринә јетирмишдир. Бу гәләбә колхозун кәнчләрини једдиллијин үчүнчү илинин јаз-тарла ишләринә даһа јахшы һазырлашмаға руһландырмышдыр. Комсомолчу механизатор Мајак Ағајев памбыг әкиләчәк саһәләри 28—30 сантиметр дәринликдә шумламышдыр. Оглан вә гызлар исә шум алтына 120 тон мә'дән күбрәси вә 370 тон јерли күбрә верилмәсиндә јахындан иштирак етмишләр. Ајлыгда өз иши илә фәргләнән комсомолчу Шамил Ибраһимов тәкбашына 25 тондан артыг мә'дән күбрәси дашымышдыр. Зејнал Һүсејнов, Волод Исојан, Ислам Залыјев вә башгаларынын да ады бу күнләр ифтихарла чәкилир.

Мухтар республикамызын колхозларында күбрә топламаг ајлығы давам едир. Оглан вә гызларымыз Сов.ИКП МК-нын јахынлашмагда олан Пленумуну кәләчәк бол мәһсул үчүн мөһкәм замин јаратмагла гаршыламаға чалышырлар. Шүбһәсиз, онлар өз сөзләринин үстүндә мөһкәм дурачаг, јени әмәк наилијјәтләри илә Вәтәни даһа да севиндирәчәкләр.

Ә. ӘСКӘРОВ,
Азәрбајчан ЛКИИ Нахчыван вилајәт комитәсинин катиби.

ТЕАТР ТӘ'ТИЛ КҮНЛӘРИНДӘ

М. Горки адына Азәрбајчан Дөвләт Кәнч Тамашачылар Театры мәктәблиләрин гыш тә'тили күнләрини мараглы кечирмәләриндән өтрү бир сыра тәдбир һазырламышдыр. Тамашалар башлананадәк мәктәблиләр театрын фојесиндә бәзәдилмиш јолканын әтрафында ојнајыр, мүхтәлиф күтләви тәдбирләрдә иштирак едирләр.

Театрын коллективи гыш тә'тили күнләриндә мәктәблиләрә «Сон мәктуб», «Ики һәјат», «Имтаһан», «Һачы Гәнбәр», «Ајрылан јоллар» вә башга әсәрләрлә јанашы јазычы Әјјуб Аббасовун «Мәликмәммәд» пјесини дә јени гурулушда көстәрәчәкдир. «Мәликмәммәд» тамашасында әсас роллары республиканын әмәкдар артистләриндән Ф. Шәрифова, Ј. Вәлијев, С. Әләскәров, М. А. Дадашов, Ә. М. Атајев вә башгалары ифа едәчәкләр.

Һазырда театрын коллективи шаир вә драматург Искәндәр Чошгунун халг шаири С. Вурғунун ејни адлы әсәри әсасында јазылмыш «Комсомол поемасы» пјесини тамашаја һазырлајыр.

Гурбәт ГУРБАНОВ,
театрын труппа мүдири.

Уча дағлыг кәндиндә јениликләр

УЧА ДАҒЛАР гојнунда јерләшән Гәмәрван кәндинин көзәл мәнзәрәси вардыр. Бумчај өз мәнбәјини бу кәндин јахынлығындакы дағлардан алыр. Сылдырым гајалар, гоз, шам вә һәмишәјашыл ағачлары олан јамачлар, исти булаглар, дағлардан ахан шәлаләләр бураја хүсуси көзәллик верир...

Кәндә дырманан јол шәффаф сулары олан чохлу чајларын үстүндән вә гајаларын арасындан бурулуб кечир... Биз талесмадан «Бакы фәһләси» колхозунун тахта-шалбан доғрајан заводуна кедирик. Һәмсөһбәтимиз—Гәмәрван кәнд орта мәктәбинин мүәллими Сәдрәддин Сәркаров өз кәндләринин тарихиндән, онун исти булагларындан, бу суларын мүаличә хассәләриндән, турист үчүн бурада чохлу вә мараглы јерләр олмасындан фәрәһлә данышыр. О, сөзүндә давам едәрәк дејир:

— Јајлаг, инди һәм дә гышлаг олмушдур. Әввәлләр кечәри һејвандар олан бабаларымыз бурада илин чәми бир нечә ајыны тәләм-тәләсик гурулмуш чадырларда јашајардылар. Инди бурада көзәл бир кәнд салынмышдыр. Кәндимиздә мәдәнијјәт еви, интернат-мәктәб вардыр, бир илдән сонра исә өзүмүзүн колхоз истираһәт евимиз дә олачагдыр...

Саат јарымдан сонра биз һәмин јол илә кәндә гајытдыгда јерли сакинләрин дедији кими адсыз дағ нәзәримизи чәлб етди. Һәмсөһбәтимиз зарафатла деди:

— Бу, кәндин метеороложи бүросудур. Көрүрсүнүзмү, дағын зирвәсини булудлар бүрүмүшдүр. Бир саатдан сонра шиддәтли јағыш јағачагдыр. Биз һәмишә һаванын нечә олачағыны бу дағдан билирик...

Сәдрәддин мүәллим дүз демишди. Бир саат-саат јарымдан сонра дәрәјә шиддәтли јағыш вә долу төкмәјә башлады...

Б. ДАМИНОВ.

Гутгашен рајону, Гәмәрван кәнди.

БЕЈНӘЛХАЛГ ҺАДИСӘЛӘРИН ҺӘФТӘЛИК ИЧМАЛЫ

СИТА хәбәр верир

ХАЛГЛАР 1961-чи ИЛДӘ СҮЛҺҮН МӨҺКӘМЛӘНӘЧӘЈИНӘ БӨЈҮК ҮМИД БӘСЛӘЈИРЛӘР ✻ КУБА ХАЛГЫ ИНГИЛАБЫН НАИЛИЈЈӘТЛӘРИНИ ГОРУМАГ ӘЗМИНДӘДИР ✻ ДҮНЈА ХАЛГЛАРЫНА МЕЈДАН ОХУМАГ ✻ АБШ КӘНЧЛӘРИ СҮЛҺ УҒРУНДА МҮБАРИЗӘДӘ БИРЛӘШИРЛӘР.

КРЕМЛДӘ јени ил мүнасибәти илә кечирилән гәбулда Н. С. Хрушшовун чыхышы дүнја ичтимаијјәтинин диггәт мәркәзиндәдир. Совет һөкумәти башчысынын чыхышына харичдә бөјүк мараг көстәрилмәси онунла изаһ едилир ки, Н. С. Хрушшов бүтүн бәшәријјәтин арзуларыны ифадә едәрәк, демишдир: Јер үзүндә мөһкәм сүлһ тә'мин едилмәлидир ки, адамлар дағыдычы мүһарибә вәһимәси кечирмәдән динчлик шәраитиндә јашајыб ишләјә билсинләр.

Совет Иттифагы илә АБШ арасындакы әлагәләрин јахшылашмасынын бејнәлхалг шәраитин сағламлашмасында сон дәрәчә бөјүк әһәмијјәти вардыр. Н. С. Хрушшов демишдир: «Дүнјанын бүтүн дөвләтләри арасындакы мүнасибәтләрин јахшылашмасы бир чох чәһәтдән бизим өлкәләримиз арасындакы мүнасибәтләрин јахшылашмасындан асылыдыр». Совет һөкумәтинин башчысы үмидвар олдуғуну билдирмишдир ки, Американын јени президенти Кеннеди өз вәзифәсинә башлајандан сонра, Америка Бирләшмиш Штатлары вә Совет Иттифагы өз мүнасибәтләриндә елә бир сәһифә ачачаглар ки, бу, бүтүн халгларын чан атдыглары бөјүк мәгсәдин һәјата кечирилмәсинә — бүтүн дүнјада сүлһүн мөһкәмләнмәсинә көмәк едәчәкдир.

Харичи мәтбуат Кремлдә јени ил мүнасибәти илә кечирилән гәбулда Н. С. Хрушшовун чыхышыны әтрафлы шәрһ едир. Полшада чыхан «Трибуна лјуду» гәзети јазыр ки, Совет Иттифагы бүтүн халглар илә достлуг етмәк үчүн бөјүк сә'ј көстәрир. Инкилтәрәдә чыхан «Тајмс» гәзети Н. С. Хрушшовун чыхышыны «Кеннедијә көндәрилән хејирхаһлыг мәктубу» кими гијмәтләндирир. Инкилтәрәдә чыхан «Һардиан» гәзети үмидвар олдуғуну билдирир ки, «реал данышыгларын апарыла биләчәји» бир шәраит јаранагдыр.

Бир чох өлкәләрдә, о чүмләдән Америка Бирләшмиш Штатларында ичтимаијјәт нүмајәндәләринин вә мәтбуат органларынын әксәријјәти бејнәлхалг шәраитин сағламлашмасынын, Совет—Америка мүнасибәтләринин јахшылашмасынын зәрури олдуғуну көстәрир. Америкада чыхан «Аризона Стар» гәзетинин редактору У. Метјүс президент Кеннедијә мүрачиәт едәрәк демишдир: Сизин башлыча вәзифәниз Америка халгы үчүн сүлһ тә'мин етмәкдән ибарәтдир. Американын мәшһур јазычысы У. Рис совет адамларынын Америка Бирләшмиш Штатларында һөрмәтлә гаршыландыгларыны гејд едәрәк көстәрир ки, 1961-чи илдә Совет — Америка мүнасибәтләрини јахшылашдырмаг үчүн һәр чүр имкан вардыр. Америка нүвә енержисиндән динч мәгсәдләрлә истифадә етмәк уғрунда мүбаризә комитәси нүвә силаһына малик олан дөрд дөвләтин рәһбәрләринә мүрачиәт едәрәк, онлары јени илдә тәрксилаһ саһәсиндә тәдбирләр көрмәјә чағырмышдыр.

КУБА халгы ики ил бундан әввәл Американын нөкәри Батистанын ганлы үсул-идарәсини девирмиш вә јени һәјат гурмаг јолуна гәдәм гојмушдур. Истиглалијјәт газанмыш Куба гыса мүддәт әрзиндә дөвләтин мөһкәмләндирилмәсиндә, игтисадијјатын вә мәдәнијјәтин инкишафында көркәмли мүвәффәгијјәтләр газанмышдыр. Латын Америкасы үчүн мүсибәт олан Латифундијачылығын (ири мүлкәдар әкинчилијинин) вә харичи инһисарларын ағалығына Кубада сон гојулмушдур. Өлкәдә һәјата кечирилмиш аграр ислаһаты нәтичәсиндә кәндлиләр торпаг әлдә етмиш вә кәнд тәсәррүфатынын коллектив формаларыны инкишаф етдирмәк имканы јаранмышдыр. Ири латифундијаларын јерләшдији јерләрдә дөвләт кооперативләри јарадылыр. Инди Кубада 600-дән чох дөвләт кооперативи вардыр.

Ингилабын икинчи мүһүм наилијјәти Кубада харичи ширкәтләрин мүсадирә олунмуш мүлкијјәтинин милиләшдирилмәсиндән ибарәтдир. Биринчи нөвбәдә Америка Бирләшмиш Штатларына мәхсус олан шәкәр, мејвә, нефт ширкәтләри вә башга ширкәтләр милиләшдирилмишдир. Бу ширкәтләр кубалылары истисмар етмәк нәтичәсиндә зәнкин сәрвәт топламышдылар.

Куба халгынын ингилаби тәдбирләри АБШ-ын һаким даирәләрини һиддәтләндирмишдир. Онлар Кубада ингилабын мүвәффәгијјәтлә инкишаф етмәсинә мане олмаг үчүн бөјүк чәһд көстәрирләр. АБШ-ын һаким даирәләри Куба ингилабыны боғмаг үчүн бөһтандан, ачыг һәдә-горхулардан, силаһлы мүдахиләјә һазырлыгдан, игтисади блокададан кениш истифадә едирләр. Лакин Куба халгы тәк дејилдир. Бүтүн тәрәггипәрвәр бәшәријјәт онун гәһрәманлыг мүбаризәсини мүдафиә едир. Совет халгы вә дикәр социалист өлкәләри Куба халгы илә һәмрә'ј олдугларыны билдирмишләр. 1960-чы илин декабр ајында имзаланмыш Совет—Куба рәсми мә'луматы Совет Иттифагы вә Куба Республикасы арасында игтисадијјат, тичарәт вә мәдәнијјәт саһәсиндә әмәкдашлығы даһа да инкишаф етдирмәк үчүн имканлар јарадыр.

Н. С. Хрушшовун Куба Республикасынын баш назири Ф. Кастроја бу јахынларда көндәрдији телеграмда дејилир: «Совет халгы өлкәләримиз арасында сәмәрәли шәкилдә инкишаф едән достлуг, е'тимад вә гаршылыглы фајдаја әсасланан әмәкдашлыг мүнасибәтләри илә фәхр едир».

Куба демократик дәјишикликләр јолу илә ирәлиләдикчә вә онун социалист өлкәләри илә мүнасибәтләри мөһкәмләндикчә Америка империалистләринин Куба Республикасына вә Куба халгына гаршы гәзәби даһа да артыр. Америка Бирләшмиш Штатлары һөкумәти бу јахынларда Латын Америкасы өлкәләри һөкумәтләринә мәхфи нота көндәрмишдир. Нотада дејилир ки, Америка Бирләшмиш Штатлары һөкумәти јахын вахтларда Куба әлејһинә силаһлы тәчавүзкарлыға башламаг нијјәтиндәдир. Вашингтонун белә һәрәкәт етмәсинә куја «Куба адасында совет ракетләри бурахмаг үчүн 17 гурғунун јарадылмасы сәбәб олмушдур». Бу, башдан-ајаға ујдурмадыр. Совет һөкумәтинин башчысы Н. С. Хрушшов јанварын 2-дә Куба сәфирлијиндәки гәбулда чыхыш едәрәк демишдир: «Һамы јахшы билир ки, Совет Иттифагынын Кубада вә башга өлкәләрдә һеч бир һәрби базасы јохдур». Кубанын харичи ишләр назири Р. Роа Америка һәрбчиләринин тәчавүзкарлыг планлары һаггында БМТ-нин Тәһлүкәсизлик Шурасына мә'лумат вермиш вә јаранмыш вәзијјәти мүзакирә етмәк мәгсәди илә Тәһлүкәсизлик Шурасынын дәрһал чағырылмасыны тәләб етмишдир. Америка империалистләринин јени фитнәкарлығы Куба халгыны бәрк гәзәбләндирмишдир. Кубанын баш назири Ф. Кастро билдирмишдир: «Әкәр Куба тәчавүзкарлыға мә'руз галарса, кубалылар сон нәфәсләринәдәк вурушачаглар».

ДЕКАБРЫН 27-дә Франса Реггандакы (Бөјүк Сәһра) сынаг мејданында сајча үчүнчү олан атом бомбасы партлатмышдыр. Франса һаким даирәләринин бу һәрәкәти көстәрир ки, Франса һөкумәти атом силаһы сынагларынын гадаған олунмасыны тәләб едән бүтүн дүнја халгларынын ирадәси илә һесаблашмаг истәмир. Франса атом бомбасы партлатмагла Бирләшмиш Милләтләр Тәшкилатынын гәрарыны позмушдур. Мә'лум олдуғу кими, Бирләшмиш Милләтләр Тәшкилаты Баш Мәчлисинин XIV сессијасы Франсаны атом силаһы сынагларындан чәкинмәјә чағыран гәтнамә гәбул етмишди. Баш Мәчлисин XV сессијасында исә нүвә силаһы сынагларыны кечирмәмәји бүтүн дөвләтләрә тәклиф едән гәтнамә гәбул олунмушду.

Франсанын атом бомбасы партлатмасы бүтүн сүлһсевәр адамларын е'тиразына вә гәзәбинә сәбәб олмушдур. Бу мәсәлә илә әлагәдар олараг, СИТА-нын мәтбуатда дәрч олунан бәјанатында Франса һаким даирәләринин мөвгеји гәтијјәтлә писләнир. Бәјанатда ејни заманда көстәрилир ки, әкәр НАТО-да Франсанын мүттәфигләри олан АБШ вә Бөјүк Британија Франсанын атом силаһы сынагларына сон гојмасы үчүн она тә'сир көстәрмәјиб әксинә, онун һәрәкәтләрини динмәзчә тәгдир етсәләр, һамылыгла вә тамамилә тәрксилаһ олунмаг мәсәләсинин низама салынмасы һаггында сазиш кәлмәк чидди сурәтдә чәтинләшә биләр. Әлчәзаир Республикасынын мүвәггәти һөкумәти е'лан етдији бәјанатда Франсанын атом бомбасы партлатмасыны «Африка әлејһинә тәчавүзкарлыг» адландырыр. Франсанын Бөјүк Сәһрада јенидән атом бомбасы партлатмасы илә әлагәдар олараг Үмумдүнја Сүлһ Шурасы өз бәјанатында милјонларла сүлһ мүбаризи адындан өз е'тиразыны билдирмишдир.

БУ КҮНЛӘРДӘ Американын Чикаго шәһәриндә кәнчләрин конфрансы кечирилмишдир. Конфрансда Америка Бирләшмиш Штатларынын бүтүн рајонларындан тәгрибән 100 нүмајәндә иштирак етмишдир.

Конфрансда јахын вахтларда Үмуммилли тәшкилат јаратмаг мәсәләси мүзакирә олунмушдур. Һәмин тәшкилат сүлһ уғрунда, Америка кәнчләринин хошбәхт кәләчәји уғрунда мүбаризә апармалыдыр. Тәшәббүскарлар комитәсинин үзвү, зәнчи гыз Елва Баксенбаум конфрансда билдирмишдир ки, бу тәшкилат өлкәнин тәрәггипәрвәр кәнчләр групларыны бирләшдирәчәкдир. Е. Баксенбаум демишдир ки, әкәр кәнчләр конфрансымызын гаршысында дуран мәгсәдләри мүдафиә едирләрсә, онлар демократ, коммунист вә ја республикачы олдугларына бахмајараг јени тәшкилата дахил ола биләрләр.

Чикаго конфрансынын чағырылмасы вә бу конфрансын ајдын көстәрилән мәгсәдләри сүбут едир ки, Америка кәнчләри сүлһ уғрунда, ишыглы кәләчәк уғрунда мүбаризәдә бирләшмәјә кетдикчә даһа чох чан атырлар.

БАЛАЧА ИФАЧЫЛАРЫН

һесабат концерти

РӘ'НА һәјатында илк дәфә иди ки, белә һәјәчан кечирирди. Кениш салон, сәһнә, тамашачылар... «Көрәсән нечә олачаг, бирдән өзүмү итирсәм, гызлар мәнә күлмәзләр ки?».

Рә'на бу хәјалларда икән бирдән конферансје ону сәсләди:

— Рә'на, тез ол, чых сәһнәјә, сәнин нөмрәни е'лан етдим.

Елә бил Рә'наны јухудан ајылтдылар. О, сәһнәјә нә вахт чыхдығыны, пиано архасына кечиб кичик бармагларыны онун ширмајы дилләринә нә вахт тохундурдуғуну белә һисс етмәди. Пианонун дилләриндән гопан лирик мелодијалар чошгун јаз сели кими адамларын башы үзәриндән ахыб кедирди.

О күн Бакыдакы 12 нөмрәли мусиги мәктәбинин 3-чү синиф шакирди Рә'на Ахундова бәстәкар Б. Зејдманын «Валсәыны бөјүк мәһарәтлә чалды. Һамы бу балача ифачыны үрәкдән алгышлады.

Рә'наны һәмин мәктәбин 3-чү синиф шакирди Маја Заманова әвәз етди. Онун ифасында бәстәкар Барковичин «Паганини мөвзусунда 8-чи етүд» динләјичиләрин чох хошуна кәлди.

Концертдә мусиги мәктәбинин ашағы синиф шакирдләриндән Күләр Шафијева, Фәрданә Мәммәдова, Ирен Мәммәдли, Диолетта Гадимова. Нәрминә Чәфәрова вә башгаларынын чыхышлары да мүвәффәгијјәтлә кечди. Ушаг халг чалғы аләтләри ансамблынын (рәһбәри Аббасәлијевдир) вә хор коллективинин (рәһбәри Һәсәновдур) үзвләри дә јахшы чыхыш етдиләр.

Ашағы синиф шакирдләринин јарымиллик тәһсилләринә јекун вурмаг мәгсәди илә 12 нөмрәли мусиги мәктәбиндә кечирилмиш һесабат концерти ушаглар арасында истә'дадлы мусигичиләрин јетишдијини нүмајиш етдирди.

Земфира ЗУЛАЛОВА.

ЈУХАРЫДАКЫ ШӘКИЛДӘ: мәктәбин хор коллективи бәстәкар Р. Мустафајевин «Мәним довшаным» маһнысыны ифа едир. АШАҒЫДАКЫ ШӘКИЛДӘ: мәктәбин III синиф шакирди РӘ'НА АХУНДОВА пианода чалыр.

Фото Ј. Пахункованындыр.

ИДМАН

Валери—јығма команданын үзвүдүр

Идман ичтимаијјәтимиз Валери Фоминин адыны кечән илдән ешитмәјә башламышдыр. Һәмин илдә бу истә'дадлы вә кәнч идманчы бир сыра көзәл нәтичәләр әлдә етмишдир. Кәнчләр арасында ССРИ биринчилији јарышларында Валери үч тәканла 14 метр 72 сантиметр узунуна тулланыб биринчи јери тутмушдур. Јенә һәмин јарышда о, гачараг узунуна тулланмагда 6 метр 84 сантиметр нәтичә көстәрәрәк үчүнчү јерә чыхмышдыр. Бу истә'дадлы идманчы гачараг һүндүрлүјә тулланмагда да јахшы нәтичә көстәрир (1 метр 85 сантиметр).

Бу күнләрдә Москвадан шад бир хәбәр алынмышдыр. Кәнч динамочу, комсомолчу Валери Фомин әлдә етдији нәтичәләрә көрә ССРИ-нин кәнчләрдән ибарәт јығма командасына дахил едилмишдир. Биз һәмин хәбәри ешидән кими бу истә'дадлы идманчынын мәшгчиси, ССРИ-нин әмәкдар мәшгчиси Әфган Сәфәров јолдашла көрүшүб сөһбәт етдик. О, бизә белә деди:

— Валери «Кәнч динамочу» идман мәктәбинин јүнкүл атлетика бөлмәсинә кәләндә онун чәми он бир јашы вар иди. Чох арыг вә зәиф иди. Һәтта, сизә белә бир сирр дејә биләрәм ки, һәкимләр онун он ил мүддәтиндә бәдән тәрбијәси илә мәшгул олмасыны гәти гадаған етмишдиләр. Бүтүн бунлара бахмајараг Валери илә мәшгә башладым, ән әввәл онун һәртәрәфли инкишаф етмәсинә чалышдым. Бах, будур, инди бу истә'дадлы кәнч өз нәтичәләри илә һамыны севиндирир...

Мәшгчи даһа сонра белә деди:

— Валеринин индики көзәл нәтичәләри онун тәзә илдә ССРИ идман устасы нормасыны јеринә јетирәчәјини сүбут едир.

Биз дә Валеријә вә онун севимли мәшгчисинә тәзә илдә јени мүвәффәгијјәтләр арзулајырыг.

Дөрд гәләбә

Идман һәвәскарлары кәнч күләшчи О. Һүсејновун («Нефтчи») чыхышларыны һәрарәтлә гаршылајырдылар. Јарымјүнкүл чәкидә олан бу идманчы јарышда далбадал дөрд гәләбә газанмышды. О, јалныз Н. Бабајевлә олан көрүшүнү һеч-һечә баша вуруб өз чәки дәрәчәсиндә биринчи јерә чыхды.

Икинчи вә үчүнчү дәрәчәли күләшчиләрин Бакы биринчилији уғрунда классик күләшмә јарышларында Р. Һачыјев, Р. Ағајев, В. Мкртычјан, Н. Исмајылов, М. Гулијев вә Ф. Кәримов да өз чәки дәрәчәләриндә јахшы күләшдиләр.

Зона јарышлары

Јереван шәһәриндә столүстү теннис үзрә ССРИ биринчилији уғрунда зона јарышлары кечирилир. Јарышлара Азәрбајчан, Украјна, Күрчүстан вә Ермәнистан идманчылары кәлмишләр. Бакынын идман шәрәфини һәмин јарышларда онбеш јашлы идман устасы Н. Новиков, һәмчинин истә'дадлы идманчылардан А. Новрузов, В. Сәркисов, Т. Василјева вә В. Максакова мүдафиә едирләр.

Јарышын шәртинә көрә Јереван, Ашгабад, Рига вә Курск зоналарында гәләбә газанмыш командалар март ајында Ленинград шәһәриндә кечириләчәк финал јарышларында иштирак едәчәкләр.

ИСТИРАҺӘТ САATЛАРЫНДА

Бунлары билмәк мараглыдыр

● Јалы гушу санијәдә 80 метр, гарангуш 65, шаһин 55, почт көјәрчини 35, чалаған исә санијәдә 28 метр сүр'әтлә уча билир.

• • •

● Дәвә өз сусузлуғуну дәниз сују илә дә сөндүрә билир.

• • •

● Бир килограм паргу әлдә етмәк үчүн 31 әдәд газ лазымдыр.

• • •

● Һинд гозу палмасы он илдән бир дәфә јемәли мејвә верир.

• • •

● Дәвәгушунун јумуртасы ади тојуг јумуртасындан 36 дәфә ағыр олур.

• • •

● Кечән әсрин 60-чы илләринә гәдәр Америкада сәрчә олмамышдыр. Тыртылларла мүбаризә етмәк үчүн сәрчәләри Инкилтәрәдән Америкаја апармышлар.

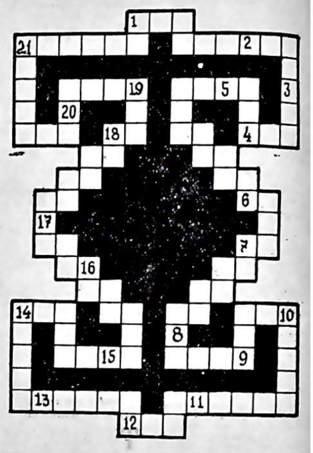
Әсли илә дүздүр

Бир дәфә Марк Твен достларындан биринин евинә гонаг кетмишди. О, һәмишә олдуғу кими јенә дә чох сигар чәкир вә сигарын күлүнү пенчәрәјә, ројалын үстүнә, собанын јанҹәврәсинә төкүрдү. Ев саһибләри бу күлләри бөјүк бир мәмнунијјәтлә банкаја јығмыш вә Твендән банкаја јапышдырылмыш кағыза хатирә сөзләри јазмағы хаһиш етмишдиләр. Јазычы һәмин кағызда ашағыдакы сөзләри јазмышды:

«Бу күлүн мәнә мәхсус олдуғуну тәсдиг едирәм. С. Л. Клеменс».

Һансы рәгәмләрдир

1. Бир-биринин ардынча кәлән үч рәгәми топладыгда 48 алынар. Бу рәгәмләр һансылардыр?

Ч А Ј Н В О Р Д

1. XIX әсрдә јашамыш инкилис јазычысы. 2. Авропанын шәргиндә јашајан халг. 3. Норвеч драматургу. 4. Һинд океанында ада. 5. Бөјүк идман бајрамы. 6. Електротехникада өлчү ваһиди. 7. Глазуновун балети. 8. Гәдим јунан мифолокијасынын гәһрәманы. 9. ССРИ-дә јарымада. 10. Гәһрәман шәһәр. 11. М. Ј. Лермонтовун поемасы. 12. Көркәмли рус ихтирачысы. 13. Ағыр метал. 14. Мүттәфиг республикалардан биринин пајтахты. 15. Али мәктәб. 16. Ипәк парча. 17. Ган дамары. 18. Електрик гүтбләриндән бири. 19. Бөјүк италјан шаири. 20. Мүттәфиг республикалардан бири. 21. Јенисеј чајынын голу.

Ј Е Н И Х А Л Г Т Е А Т Р Ы

Ағдаш рајонунда јени халг театры ачылмышдыр. Театрын ачылышы күнүндә рајон партија комитәсинин катиби Расулов, һабелә республика халг јарадычылығы евинин нүмајәндәләри Ф. Ашуров вә С. Ахундов јолдашлар чыхыш едәрәк халг театрынын коллективини тәбрик етмиш, онлара кәләчәк јарадычылыг ишләриндә мүвәффәгијјәтләр арзуламышлар.

Рәсми һиссәдән сонра халг театрынын коллективи јазычы Сәттар Ахундовун «Мәһәббәт нишанәси» адлы комедијасыны көстәрмишдир. Комедија халг театры артистләри тәрәфиндән мүвәффәгијјәтлә көстәрилмишдир.

Фикрәт КӘРИМОВ.

Әшрәф ҺАЧЫЈЕВ
Муса ГОЧАЈЕВ.

ОНУН ГАНЫ ҮРӘЈИМДӘДИР

— Сәһәр мәндән тә'чили хасијјәтнамә истәдиләр. Билмирәм орада нә олуб, анчаг мән һәгигәти јаздым. Анламырам ки, о, гәбаһәтли нә иш көрә биләр? Тәмиз оғландыр.

Әләскәр динмәди. Салеһ Рүстәмов нә исә фикирләшиб сөзүнә давам етди:

— Чох никаранам. Онун һәрәкәти үчүн мән дә мәс'улијјәт дашыјырам. Мадам ки, беләдир, даһа мәндән нијә кизләдирләр?

— Көрүнүр, һәлә бу барәдә ачыг данышмаг лазым дејилдир,— дејә Әләскәр барышдырычы тонла дилләнди.— Горхулу бир шеј јохдур. Өзү хәстәдир. Анчаг, атачан, сәбр един, бир-ики күнә мәсәлә ајдынлашар.

Салеһ Рүстәмов оғлунун сөзләриндән бәрк һәјәчанланса да, ону сорғу-суала тутмаға үзү кәлмәди.

— Јахшы,— деди,— көзләјәрик...

Әләскәр атасы илә худаһафизләшиб кетди. О, отагда тәк галды. Горхулу фикирләр варлығына һаким кәсилди. Ахы, о, бөјүк бир аиләнин башчысыдыр. Һөкумәт дә, ата-аналар да бу јенијетмәләрин талејини она тапшырмышлар. Көзләри өнүндә Елчинин гүссәли чөһрәси кәлиб дурду. Кәнч, кабинетин габағындан әл чәкмир, Сурхајдан хәбәр тутмаг истәјирди. Салеһ Рүстәмов исә она чаваб вермәк игтидарында дејилди. «Әли гојнунда отурмагдан бир шеј чыхмаз. Сабаһ онларла данышачағам» — дејә, дүшүндү. Лакин, Әләскәрин бир гәдәр дөзмәји хаһиш етдијини хатырлајыб фикриндән ваз кечди. Сојунуб јатағына кирди. Анчаг хејли вахт көзүнә јуху кетмәди.

☆

Әләскәр сәһәр евдән бирбаш хәстәханаја кәлди.

— Сизи көзләјирәм, јолдаш мүстәнтиг,—дејә хәстә јатағында дикәлмәјә чалышды. О, «вәтәндаш мүстәнтиг» — дејә Сурхаја дүзәлиш вермәк истәди, анчаг ишләри корлајачағындан горхараг динмәди.

— Ејби јохдур, узанын, сизи динләјирәм

— Мәктәбә хәбәр вермәјин бу мәсәләни,—дејә Сурхај јалварды.— Салеһ мүәллимдән утанырам. Билсәләр, кәрәк даһа мәктәбә гајытмајам.

— Мәтләбдән данышын.

— Чох фикирләшмишәм, јадымда бирчә о галыб ки, машына миниб һараса кетдик. сонра дава олду.

— Нә дава?

— Гапы ағзы иди, пәнчәрәләр дә гырылыб төкүлдү.

— Даһа нә билирсән? Бизим үчүн ән хырда шејләр дә әһәмијјәтлидир...

— Нә билирәм, һеч нә билмирәм... Һә, рулун үстүнә үч рәгәми чызылмышды. Јәгин бу, сизә һеч лазым дејил.

— Рәгәм иди, јазы иди?

— Рәгәмди.

Әләскәрин јадына јајлыға тохунмуш «З» һәрфи дүшдү. Доғруданмы бу, јајлығы бағышлајан гызла әлагәдардыр?

— Сизинлә ресторана кедән гызын ады Лиличкадыр?

Бу суал Сурхаја јерсиз көрүндү.

— Лиличкадыр,— дејә о, гәтијјәтлә билдирди.

— Јәгин?!

— Ону бу адла чағырырдылар.

— Даһа хатириндә нә галыб?

— Һеч бир шеј...

Әләскәр идарәјә тәләсди. Бу күн јанғындан мүһафизә идарәси јохламаја башлајачагды. Онлар ичтимаи вә шәхси гаражларда јанғына гаршы мүбаризә тәдбирләринин вәзијјәтини нәзәрдән кечирәркән, јамаглы тәкәри ахтармалы идиләр. Әләскәр рулдара бахмаларыны да хаһиш етди. Өзү исә тезликлә бир хәбәр чыхачағыны көзләјәрәк, чинајәт ишинә даир сәнәдләри низама салмаға башлады. Ејни заманда шәһәр кәнарында олан ресторан вә ашханаларда шүбһәли шәхсләр олуб-олмадығы да јохланылырды. Әләскәр тикан үстүндә отуруб-муш кими јериндә гурчаланыр, тез-тез ајаға дуруб отагда кәзинир, каһ да пәнчәрәдән көрүнән дәнизә тамаша едирди.

Илк хәбәр ишин гуртармасына аз галмыш кәлди. Шәхси гаражлардан бириндә, көһнә, пас атмыш дәмир-дүмүр парчалары алтында кизләдилмиш јамаглы тәкәр тапылмышды. Машын «Победа» маркалыдыр. О, гәдәр дә тәзә дејилдир. Јанлары азачыг әзилиб, рулунда «З» һәрфи вардыр. Машынын саһиби Сабир Күлалыјев Бакы заводларындан бириндә токар ишләјир. Әләскәр бир-бир адлары јадына салды: Һачаға, Әмираслан, Баба, Лиличка... Сабир Күлалыјев? Гәрибәдир. О, заводун кадрлар шө'бәси илә әлагә сахлады. Тезликлә јазылы мә'лумат алды. Сабир заводда бир нечә ајдыр ишләјир. Башга заводдан өз хаһиши илә чыхыб кәлмишдир. Сакитдир. Коллективә гајнајыб-гарышмыр. Планы едәјир. Анчаг хүсуси сә'ј көстәрмир. Бир пис һәрәкәти олмајыбдыр. Бу күн биринчи нөвбәдә ишләмишдир.

Әләскәр онун һәбс едилмәси үчүн прокурорун разылығыны алды. Анчаг ону евдә тапа билмәдиләр. Гоншулар онун бу мәнзилдә тәк јашадығыны, евә кеч-кеч кәлдијини хәбәр вердиләр. Евин вә гаражын ачарыны сәкинин алтында кизләдир. Чүнки о олмајанда јолдашлары евинә кәлир, бә'зән дә машыны апарырлар. Бунларын заһири нишанәләри һаггында суаллара, Әләскәр тәхминән Сурхајдан ешитдији чавабларыны алды. О, милис нәфәрләрини бурада гојуб өзү идарәјә гајытды. Саат 11-ә аз галмыш әмәлијјат дәстәсиндән үч оғлан вә бир гызын шәһәрдән гырағдакы гәјјанал-тылардан бириндә отурдуғуну хәбәр вердиләр. Бир нечә дәгигәдән сонра әмәлијјат дәстәси сакит бир күшәдә јерләшән гәјјанал-тыны мүһасирәјә алды.

☆

Сурхај шәфа тапды. Онун сағалыб ајаға дурмасына, кеча-күндүз зәһмәт чәкән һәкимләр гәдәр дә өлүмә бојун әјмәјән кәнчлији јардым етди. Хаин зәрбәси гәлбиндә шө'ләләнән һәјат одуну сөндүрүб, гаралда билмәди. Ата-анасынын ону јолухмаға кәлмәләри, Салеһ Рүстәмовун евиндә гонаг галмалары Сурхајда, сон күнләр адамлара гаршы ојанмыш шүбһә һиссини јујуб апарды. Салеһ Рүстәмов кәндә телеграм көндәрмәздән габаг узун-узады дүшүнүб-дашынмыш, јекanә оғулларынын мүсибәтини ата-анаја билдирмәмәкдә өзүнү һаглы сајмамышды. Онун јахын бир адам кими Мүрсәл кишинин аилә дәрдинә шәрик олмасы, гочаларын кәдәрини јүнкүлләшдирмишди. Мүрсәл киши кәндә гајыдаркән, миннәтдарлыгла:

— Салеһ мүәллим, әлими үрәјимин үстүнә гојуб раһат нәфәс алырам,— демишди.— Сурхајын сиз кими архасы, дәрдинә јананы вар. О ки, галды јараланмағына, аталар сөзүдүр, иш адам башына кәләр. Чавандыр, көзү ачылмајыб һәлә. Иннән белә намәрдләрә јолдаш олмаз. Илан вуран ала чатыдан горхар, дејибләр.

Садәдил бир кәндли олан Мүрсәл кишинин е'тибары Салеһ Рүстәмов үчүн дағлар гәдәр уча, лә'л-чаваһиратдан даһа гијмәтли иди. Милис ичазә верәндән бәри елә күн олмамышды ки, хәстәханаја баш чәкмәсин, ја һеч олмазса зәнк вуруб һал-әһвал тутмасын. Дәстә тутулдугдан сонра кедән истинтаг ишләри Сурхајын хејринә иди. Онун күнаһы јалныз бунда иди ки, бәләд олмадығы адамларла дуруб-отурмуш, вахтында ајыг дүшмәмишди. Бүтүн бунлар јатсајды јухусуна да кирмәзди. Хәстәханада јатдығы бир ајда о, нәләр дүшүнмәмишди. Бу әһвалат онун варлығыны алт-үст едиб, әввәлләр хәјалына белә кәтирмәдији шејләр һаггында кәдәрли дүшүнчәләрә далдырмыш, пешиманчылыг һиссинин бүтүн ачысыны дујдурмуш, өз авамлығыны, бир мә'сум көрпә шәкәрә алданан кими, ширин сөзләрә ујуб, чох да јахшы өрт-басдыр едилмәмиш тора дүшдүјүнү анлатмыш вә иатираба салмышды. Санки ону дәрин јухудан силкәләјиб ојатмыш вә демишдиләр: ајыл Сурхај! Гәлбиндән гопан бу сәс она гәдәһләрин чинкилтисиндән хумарландығы анларда гулаға чатан сөзләрин мә'насыны анладырды. О, Һачаға дејәндә, «чан» ешитмишдир. Мүстәнтиг исә дејир ки, о, Һачаға дејил, Мир Меһдидир. Әмираслан да Әмираслан, Баба да Баба, Лиличка да Лиличка дејилләр. Әсил адлары башгадыр. Бунларын һәрәсинин ики, ким билир, он ады вардыр. Ики ад, ики сифәт, ики дил. Һансы биринә инанасан?! Өз ады илә, анасынын она вердији адла ојнајан бирисиндән нә көзләјирсән?! Онун үрәји Лиличканы тутмушду, һәтта адынын Зәринтач олдуғуну, дәстәнин әмәлләринә шүбһә ојатмамаг үчүн көзәл бир пәрдә кими истифадә едилдијини билдикдән сонра да гәлбиндә гәриб бир дујғу кәзиб доланырды. Гызы бу дәстәјә заводда ишләјән Сабир чәкибмиш. Һадисә јериндә тапылан јајлығын үзәриндә әлван сапларла тохунмуш «З-дан јадикар» сөзләри, рула чызылмыш «З» да она аиддир. Онлар кассаны јараркән Сурхајы өлдүрүб орада гојмаг вә изи итирмәк истәмишләр. Бунун күрәјинә бычағы, бир һәфтә евләриндә галыб дуз-чөрәк кәсмиш Һачаға вурмушдур. Елә һәмин вахт о, нөвбәти чинајәтин изини јајындырмаг үчүн сакит бир күшә ахтармыш, онларда јува салыб кизләнмишди. Бу, дәһшәтдир. Сурхај фикирләшдикчә, дамарларында ганы донур, варлығында гәзәб һисси күкрәјиб галхырды.

Бу күн ахшам мәктәбдә милис ишчиләри илә көрүш олачагды. Мүстәнтиг Әләскәр Рүстәмов да көрүшдә иштирак едәчәкди. Бәлкә Сурхајын өзүнә дә сөз верәчәкләр. О, нә үзлә габаға чыхыб даныша биләр? Мүстәнтигин она өз ганыны вердијини вә Салеһ мүәллимин доғма оғлу олдуғуну билдикдә, Сурхај һимајәдарлары олан Рүстәмовлар аиләсинә гаршы һәдсиз миннәтдарлыг дујду. Хәстәханадан чыхдығы нечә күн әрзиндә бир ан ону тәк гојмајан Елчин достунун нәдәнсә хиффәт еләдијини көрүб

— Ај Сурхај, һеч гашгабағын ачылмыр,— деди.

— Билирсән, бојнумда нә гәдәр јүк вар,—дејә Сурхај үрәјини ачды.— Һәлә бир кәсә хејрим дәјмәјиб. Һәкимләр јухуларына һарам гатыб дадыма чатыблар. Мүстәнтиги демирәм. Салеһ мүәллим мәнә атадан артыг олуб. Бу, борчдур. Пул борчу дејил ки, өзүнү ода-көсәјә вуруб тапасан.

Елчин достунун она едилмиш јахшылыгларын әвәзини нечә чыхачағы барәдә дүшүндү вә Сурхај хәстәханада јатдығы заман Салеһ мүәллимдән ешитдији сөзләри јадына салыб:

— Һеч билмәк олмур ки, ким-кимә борчлудур,— деди.— Сән олмајанда Салеһ мүәллим телефонла данышырды. О бири башдакы адам нә дедисә, мүәллим һирсләниб чығырды:—Баша дүшүн, бу мәним борчумдур. Сурхај пис иш көрмүш олсајды да, онунла марагланмаға борчлујам. Бир инсан кими, бир вәтәндаш кими...

Елчинин сөзләри Сурхајын гәлбини фәрәһлә долдурду. Һәр кәс әвәз көзләмәдән өз борчуну јеринә јетирсәјди нә гәдәр јахшы оларды. Ахшам көрүшә кедәркән Сурхајын хәјалында маһз бу чүр фикирләр долашырды. Сәнәт мәктәбинин ичлас салону ағзынадәк адамла долу иди. Нәһајәт гонаглар да кәлиб чыхдылар. Биринчи, һүндүрбој, долу бәдәнли аһыл бир киши олан милис рәиси данышды. О дејирди ки, һәјатымыз көзәлдир, лакин арамызда она ләкә вуранлар вардыр. Ләкә палтары јарашыгдан салдығы кими, беләләри дә фәрәһимизи позурлар. Һалбуки, биз әл-әлә версәк, онлар көзләрини ачмаға мачал тапмазлар.

Салеһ мүәллимин чыхышы Сурхајын хүсусилә хошуна кәлди. О, мараглы бир рәвајәт нәгл етди. Кечмиш заманларда кәндләрин бириндә голу зорлу пәһләван јашајырмыш. О, гоншу кәндләрин пәһләванларынын күрәјини јерә вурубмуш. Һәмкәндлиләри онунла фәхр едиб һөрмәтини сахлајырмышлар. Лакин илләр өтүб кечдикчә пәһләван ловғаланыр, гудуруб чызығындан чыхырмыш. О, адамларын мал-гарасыны әлләриндән алыб, өзләрини һәдәләјәрәк дејирмиш: «Еј чыртданлар, еј горхаг чүчәләр, сөзүмү јерә салсаныз, һамынызы ајаглајыб хурт-хәшил едәрәм».

Сифтә вә'дәләр кәндлиләр буна дөзүб пәһләванла үз-көз олмагдан чәкинирмишләр. Анчаг о, арам олмаг билмирди. Иштаһасы артмышды. Һамыја мејдан охујур, сојуб-талајырды. Кәндлиләрин чаны боғазларына јығылды. «Чыртданлар» дилбир олдулар, бу күчлү пәһләванын әл-голуну бағлајыб ән уча гајадан атдылар. Пәһләванын агибәти белә олду.

Салеһ мүәллим бу кичик рәвајәти данышыб сөзүнүн ахырында күлүмсәјәрәк деди:

— Нечә билирсиниз, тәк-тәк хулиган, оғрулар да һәмин пәһләвана охшамырлармы? Чох бәнзәјирләр. Биз бирләшиб јахшыча онлары дәрсини вермәлијик.

Бундан сонра көрүш кечәсиндә мүстәнтиг Әләскәр Рүстәмов да чыхыш етди. О, Сурхајын башына кәлән әһвалатлары данышды вә јолдашлар ајыг олсајдылар, бунун баш вермәјәчәјини билдирди. Сурхај һәјәчанланмышды. О сөз алыб:

— Мән ики бачынын бир гардашыјам,— деди вә мүнасиб кәлмә ахтарараг, нараһат бахышларыны салонда кәздириб әлавә етди.— Артыг мәним бир гардашым да вардыр. Ган гардашым... Онун ганы үрәјимдә вурур.

...Көрүш кечәсиндән чыхаркән Әләскәр Рүстәмов Сурхајын голуна кириб сәмимијјәтлә:

— Әмәлли-башлы натигмишсән,— деди.— Чыхышын үрәјимдән олду. Һә, сәнә дејиләси бир сөзүм дә вар. Мән бу адамы ахтарырдым. Чүнки о олмасајды, сән сағ галмаздын, һадисәдән кеч хәбәр тутардыг, иш дә чәтинләшәрди. Сән билән, тә'чили јардым стансијасына ким зәнк вурмуш олар?

Әләскәр сынајычы нәзәрләрлә Сурхајы сүздү, күлүмсүнүб дилләнди:

— Тапмырсан, мән дејим, Лиличка, даһа доғрусу, Зәринтач. О, машынла бир гәдәр кетдикдән сонра бәһанә едиб јолдашларындан ајрылмыш, тә'чили јардыма хәбәр вермишдир. Сорушдум ки, нә үчүн белә етдин? Чавабыны сәнә демәјәчәјәм. Көрүнүр, сәнә көзү дүшүб.

Сурхајын гәлби һәјәчанла дөјүндү. Гејри-ихтијари:

— Она нә едәчәксиниз? — дејә сорушду.

— Чох марагланырсан?! Әлбәттә, бу бир аз онун ишини јүнкүлләшдирир. Әслиндә бу чаванлары пис јола Мир Меһди сүрүкләмишдир. Зәринтач да чаза алачагдыр. Анчаг бу чаза онун хејринәдир...

Сурхајын дили-ағзы гурумушду. Онлар бир хејли динмәдән кетдиләр. Әләскәр Рүстәмов худаһафизләшиб ајрыланда:

— Аз гала јадымдан чыхмышды,— деди.— Сабаһ ахшам бизә кәл, анам да, Лалә да сәнинлә таныш олмаг истәјирләр.

Сурхај разылыг әламәти олараг башыны јырғалады вә Лиличка һаггында дүшүнәрәк, мәктәбә сары аддымлады.

(Сон).

Әввәли гәзетимизин 1960-чы ил 18, 21, 23, 28, 30 декабр вә 1961-чи ил 4 јанвар тарихли нөмрәләриндә.

Редактор Ч. ӘЛИБӘЈОВ.

«Азәрбајчан кәнчләри» гәзети редаксијасынын әмәкдашлары иш јолдашлары Көһәр Тағыјеваја, атасы
ӘЛИСКӘНДӘР ҺАЧЫ ЗЕЈНАЛАБДИН ОҒЛУНУН
вәфаты мүнасибәти илә дәрин һүзнлә башсағлығы верирләр.

«Пионер» журналынын вә «Азәрбајчан пионери» гәзетинин әмәкдашлары иш јолдашлары Көһәр Тағыјеваја, атасы
ӘЛИСКӘНДӘР ҺАЧЫ ЗЕЈНАЛАБДИН ОҒЛУНУН
вәфаты мүнасибәти илә дәрин һүзнлә башсағлығы верирләр.

РЕДАКСИЈАНЫН ҮНВАНЫ: Бакы, Коммунист күчәси, 11/13. ТЕЛЕФОНЛАР: редактор мүавини — 2-58-33, мәс'ул катиб 2-56-81, комсомол һәјаты шө'бәси — 2-57-29, тәблиғат-тәшвиғат шө'бәси — 2-58-35, мәктәбли кәнчләр шө'бәси — 2-57-29, идман шө'бәси —2-58-35, мүхбирләр шө'бәси — 2-58-35, мәтбәә — 3-62-04, бухалтерија — 3-59-46, е'ланлар шө'бәси — 3-13-82.

ФГ 14205 Бирләшмиш нәшријјат мәтбәәси, Бакы, Сталин проспекти, 137. Типография объединенного издательства. Баку, проспект Сталина, 137. Сифариш № 71